Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

[К]ПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

[...]й 1921 оной [...] 21-hээ гарана | № 140 (13854) | 1972 оной июнин 16, пятница | Сэн 2 мүнгэн

МЯНГАН КИЛОМЕТРЭЙ ТҮЛӨӨ

ССР Союзай байгуулагдаhаар 50 жэлэй ойе нэрэтэй солотойгоор угтаха гэжэ шиидэhэн түмэр замай Улаан-Үдын отделениин коллективүүд арадай ажахын элдэб ашаа шэрэхэ энэ жэлэй түсэбые болзорhоонь урид дүүргэхэ зуураа, 2 миллион киловатт-час электрын элшэ хүсэ, 200 тонно түлишэ алмахаар хараалhан байна.

Локомотивуудай машинистнүүд, станцинуудай хүдэлмэрилэгшэд, зам харууhалагшад, отделениин бусад предприятинуудай коллективүүд поезднуудай ябаса түргэдхэхэ, элдэб гаргаша бага болгохын түлөө тэмсэнэ. Станцинуудта поезднуудай байдаг сагые хорооохо, аян замдань түргэнөөр мордохуулха, станцинууд, участогууд хоорондо поезднуудые түргэнөөр ябуулха талаар хэмжээн хараалагдаад, бэелүүлэгдэжэ байна. Тиигэжэ электрын нилээд ехэ элшэ хүсэн, түлишэ алмагдаха юм.

Отделениин түмэр замшад суудхэдээ локомотивуудые 1000 километр гүйлгэхын түлөө мүрысэнэ. Эдэ бүгэдын ашаар үнгэрhэн табан hара соо аяар 7 миллион киловатт-час электрын элшэ хүсэн, 200 тонно түлишэ алмагдаа.

М. СОЛОМЕННЫЙ.

[Бу]ряадай АССР-эй наймадахи зарлалай [Ве]рховно Соведэй гурбадахи сесси

[Буря]дай АССР-эй наймадахи зарлалай [Верховн]о Соведэй гурбадахи сесси үсэгэлдэр [хү]дэдэ боложо үнгэрөө.

[Буря]дай АССР-эй Верховно Соведэй Тү[рүүлэгш]э депутат **Б-Д. Б. Ямпиловай** хүтэл[бэри]ээр сесси зүблэхэ зүйлөө иимэ асуудал[н]аар баталба;

[Ре]спубликын городууд, хүдөө тосхонуу[ды]ха, болбосон түхэлтэй болгохо хү[дэлмэр]и һайжаруулха хэмжээнүүд тухай.

[Бу]ряадай АССР-эй Верховно сүүдые һун[галга].

[Бу]ряадай АССР-эй Верховно Соведэй [Президи]умэй Түрүүлэгшын орлогшые һунгал[га].

[Ре]спубликын Верховно Соведэй саг үр[гэлжын] комиссинуудай гэшүүдые һунгалга.

[Бу]ряадай АССР-эй Верховно Соведэй [...]ые баталалга.

[Респу]бликын городууд болон һуурин, тос[хонуудай] мүнөө үеын барилгын ябаса ба тэ[рэниие] саашадань һайжаруулха тухай элид[хэлые Бу]ряадай АССР-эй Министрнүүдэй Сове[дэй тү]рүүлэгшын орлогшо, депутат **В. И. Чер**[...]эбэ.

[...]ин үзэмжэдэ табигдаһан түрүүшын [асуудалаа]р үгэ хэлэлгэ болоо. Депутат **А. С.** [...] ЛВРЗ-гэй начальник, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй барилгын, транспортын, хэлхээ холбооной комиссиин түрүүлэгшэ, депутат **В. П. Убеев**, Улаан-Үдын горсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ, **А. Н. Садовская**, Закаменск хотын горсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ, депутат **А. В. Пластинин**, КПСС-эй Бэшүүрэй райкомой нэгэдэхи секретарь, **Д. С. Санжимитыпов**, Загарайн аймсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ, **П. Н. Нимаев**, республикын культурын министр, депутат **Е. Б. Харжеева**, Кабанскын аймагай Оймурой совхозой һаалишан, депутат **С. Б. Жаргалов**, Зэдын аймсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ, депутат **К. А. Восканянц**, Буряадай барилгын управлениин начальник болон бусад үгэ хэлэһэн байна.

Зүбшэгдэһэн асуудалаар сесси дэлгэрэнгы тогтоол абаа. Республикаһаа гаража ошоһон депутадуудай округуудта болоһон һунгалтын дүнгүүд тухай республикын Верховно Соведэй мандатна комиссиин элидхэл, сессинүүдэй хоорондо абтаһан Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указуудые сесси баталаа.

Буряадай АССР-эй наймадахи зарлалай Верховно Соведэй гурбадахи сесси үсэгэлдэр хүдэлмэрээ дүүргэһэн байна.

[Бур]ядай АССР-эй Верховно Соведэй гурбадахи сессиин зал соо.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

ТҮРҮҮ МАЛШАДАЙ ДҮРШЭЛ БҮГЭДЫН ШАДАБАРИ БОЛОГ ЛЭ!

○ Малаа үдэр, һүнигүй адуулха ○ Бэлшээриеэ һэлгэжэ, зүбөөр хэрэглэхэ ○ Үнеэдээ үдэрынь бэлшээри дээрэ һааха ○ Малые гууриhaa, hоно боргооhонhоо хамгаалха ветеринарна хэмжээнүүдые хэрэглэхэ

ТҮРҮҮШҮҮЛЭЙ ХҮНДЭДЭ ТУГ МАНДУУЛАГДАА

hү hаaxa хахад жэлэйнгээ түсэб дүүргэhэн Дээдэ-Мангиртын фермын нэрэ хүндэдэ зорюулагдаhан ажалай алдар солын Улаан туг Хёлгын совхоздо мандуулагдаа. Июнин 7-до хахад жэлэй түсэбтэ даабари дүүргэгдэжэ, 2.400 центнер hүн hаагдаад байба. Тиихэдэ энэ фермын комсомол-залуушуулай коллектив гүрэндэ hү худалдаха түсэбөө дүүргэбэ.

Дүй дүршэлтэй малшан коммунист Татьяна Кисантьевна Носкова залуу hаалишадай коллективые хүтэлбэрилнэ. Хахад жэлэйнгээ даабари hараар урид дүүргэhэн hаалишад коллективэй дунда бии. Жэшээлхэдэ, хоёрдохи жэлээ hаалишанаар хүдэлжэ байhан комсомол басаган Клава Перевалова таба hарын туршада 152 центнер hү hаaxa түсэбтэй hаа, 169 центнертэ хүргэhэн байна. Тоня Бобринская хахад жэлэйнгээ даабарие 11 центнерээр үлүүлэн дүүргээ.

Мүнөө фермын коллектив Прибайкалиин аймагай «Путь к коммунизму» колхозой hаалишадай үүсхэлые халуунаар дэмжэжэ, зунай дүрбэ hарын туршада үнеэн бүриhөө 1.100 килограмм hү hаaxa эрмэлзэлгэтэйгээр ажаллажа байна.

Вл. БОРИСОВ.

Бэшүүр.

hаалинь улам дээшэлнэ

Зэдэ голой эрье зубшаhан набтархан хадын боорёор тойруулжа хорёолhон бэлшээридэ хэдэн зуун үхэрнүүдэй атарлан бэлшэжэ ябахань холоhоо харагдадаг. Энэмнай Зэдын аймагай «Мир» колхозой Хара-Үбэсэнэй hаалиин фермын үнеэд hайжаруулагдаhан бэлшээри соогоо адуулагдажа ябана гээшэ.

Малаа бэлшээридэ гаргахынгаа урда бүхы үнеэдhээ үдэрэй 550 килограмм hү hаадаг hаа, hаянай эндэ ерэжэ, малай ногоондо садажа эхилhэнhээ хойшо үдэр соо 850—900 хүрэтэр килограмм hү абадаг болообди. — гэжэ тус фермые даагша Д. Х. Жамцуев хэлэнэ.

Энэ фермынхид мүнөө гансашье хээрын ногоондо найдаад hуунагүй, талха тарянай зүйл эhээжэ, үдэшэ, үглөөниинь бурдууг уулгана. Тэрэнэйнь ашаар hүн үдэрhөө үдэртэ нэмэжэ байнхай. Мүнөө фермын түрүү hаалишад Дулма-Сурун Цыденова, Екатерина Мухолзоева, Хорло Цыденова, Цыден Улзутуева гэгшэд даажа байhан 15-16 үнеэдhээ үдэрэй 130-140 килограмм hү hаана.

Фермын зуhаланган байрада улаан булан түхеэрэгдэнхэй, тэндэнь hаалишадай социалис уялга, мүрысөөнэй гурим гэхэ мэтэ хэдаатай, уряа, лозунгнуудаар шэмэглэгдэнхэй. Шэнэ газетэ, журналнууд ходо асарагдажа байдаг. Эндэнь бани түхеэрэгдэнхэй.

— hаяшаг бидэ Прибайкалиин аймагай «Путь к коммунизму» колхозой малшадай уряае зүбшөн хэлсээбди. Тиигээд зунай бэлшээриин үедэ үнеэн бүриhөө 1100 килограмм hү hааxын түлөө тэмсэхэ гэжэ шиидээбди, — гэжэ нүхэр Жамцуев хэлэнэ.

Эдэнэр урдаа табиhан зорилгоёо дүүргэжэ шадаха гэжэ гүйсэд этигэгдэхээр.

В. БАШАРОВ.

Василий Дымбрылович Үбэр-Зөөхэйдөө ажалша бэрхэ малшан гэжэ тоотой юм. Тэрэ жэлэй дүрбэн сагта буруу, хашарагуудые харууhалжа, hайнаар түлжүүлдэг дүршэлтэй.

Һаяхан Василий Дымбрыловэй бүлэ 142 эрэ буруудай гүүртэ даажа абаад, Сэлэнгын мүрэнэй эрьедэ Байса гэжэ газарта зуhажа байна. Ажалша бүхэриг энэ малшан Хяагтын аймагай «Дружба» колхозой мал адуулагшадай хандалга бэшэгтэй танилсажа, тэрэнине ехээр hайшаан дэмжээд, зунай бэлшээриин үедэ үхэр бүхэнэй шэгнүүр зуугаад килограммаар нэмээхэ уялга абанхай.

Мүнөө үхэр бүхэнэй дунда зэргээр 201 килограмм татаhан байбал, тэрэнээ намартаа 300 килограммтай болгохо хүсэлтэй. Энээндэнь Цыренханда эхэнэрынь ехэ туhа хүргэнэ. Хоюулаа hүрэгөө ээлжээгээр үдэр, hүнигүй адуулжа, абаhан уялгаяа дүүргэхэ гэжэ оролдоно.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Сэлэнгын аймагай «Эрдэм» колхозой мал адуулагша В. Дымбрылов.

А. БОРИСОВАЙ фото.

[Т]УГАЛНУУ[Д]ЫНЬ [Т]АРГАН

«Коммунизм» колхозой үнинэй мал адуулагша Ольга Иванова нютаг соогоо мэдээжэ малшадай нэгэниинь юм. Ольга жэл бүри Петр нүхэртэйгөө 100 гаран hарлаг үнеэдые даажа абаад, Дэбиин голдо ажаллана. Байгша ондо энэ ажалша бэрхэ бүлэ хаража байhан 90 hарлаг үнеэдhээ 86 тугал түлжүүлжэ, ехэ болгожо байнхай. Мүнөө эндэхи малшад Забид гэжэ газарта зуhана. Зунай тунга ногоондо хаража байhан мал бүхэнэйнгөө шэгнүүрые ехээр нэмээхын тула мал адуулагшад бүхы хүсэ шадалаа гаргажа байнхай. Түс бүлэ жэл бүри олон тугал абажа, колхозойнгоо hүрэгые олошоруулха хэрэгтэ ехэхэн хубитаяа оруулна.

Д. ДУГАРОВ.

Ахын аймаг.

МАЛШАДАЙ ХУБИТА ЕХЭ

Зунай бэлшээриин үедэ малайнгаа шэгнүүрые сүүдхэдээ 1000 граммаар нэмээхэ тухайгаа Хяагтын аймагай «Дружба» колхозой малшадай гаргаhан үүсхэлые ажахымнай үхэршэд hайшаан дэмжэжэ байhанаа мэдүүлнэ.

Гүрэндэ тушаагдахаар хараалагдаhан 207 хашараг Алташа, Хайсгарай адагай зуhаланда юм. Эдэниие ажахымнай үнинэй малшад Сидор Николаевич Иванов, Григорий Викулович Ткачев гэгшэд харууhална. Эдэ нүхэднай зунай зуун үдэртэ үхэр бүхэнэйнгөө шэгнүүрые 100 килограммаар нэмээхэ гэhэн социалис уялгатай юм.

Түсэбтэ табан жэлэй хоёрдохи жэлдэ манай Калининай нэрэмжэтэ колхоз гүрэндэ 12.800 центнер мяха тушааха түсэбтэй юм. Үнгэрэгшэ таба hарын туршада үхэршэд, гахайшадаймнай эрхим hайнаар ажаллаhанай ашаар гүрэндэ мяха худалдаха хахад жэлэй түсэб даабари амжалтатайгаар дүүргэгдэ. Мал адуулагшаднай хаража, манажа байhан хашарагуудаа тунга ногоондо бэлшээн таргалуулжа, Эхэ орондоо хямда, тарган мяха ехээр тушааха зорилго урдаа табинхай.

Сидор Николаевич Иванов гунан боложо ябаhан 102 малаа үглөөнэй бүрүүлhээ үдэшын харанхы болотор адуулна. Малаа hайнаар түхэреэн үдэр бэлшээхэhээ гадна, тэдэндээ орооhо тариянай зүйл элбэгээр эдюулнэ. Нүхэр Иванов хаража байhан үхэр бүхэнөө мяханда тушааха үе болотор 400 килограмм болгохо социалис уялгатай гэхэ гү, али 400 гаран центнер мяха гүрэндэ тушааха зорилготой.

Мүн ажахыдамнай гүрэндэ hү худалдаха хахад жэлэй түсэбэй дүүргэлгэ урагшатай. Һаалишад гүрэндэ 3600 центнер hү ябуулха байhан hаа, мүнөө энээнээ 3310 центнертэ хүргөө. Энэ hарын туршада ажахыда үшөө 590 центнер hүн hаагдахаар хараалагдана. Таба hарын туршада ажахыда үнеэн бүриhөө дундаа зэргээр 806 килограмм hүн hаагдаба.

Дүй дүршэлөөр баян бэрхэ hаалишан Варвара Парамоновна Тимофеева энэ хугасаада үнеэн бүриhөө 1128 килограмм hү hаажа, колхоз соогоо түрүү зэргэдэ ябана. Һаалишад Сидора Андреевна Павлова, Клавдия Евдокимовна Болдырева гэгшэд тус тустаа 1031—962 килограмм hү hаажа абанхай.

Колхозоймнай hүнэй хоёр фермын hаалишад бии байгаа арга боломжоёо гүйсэд бодомжолжо үзэhэнэйнгөө удаа Прибайкалиин аймагай «Путь к коммунизму» колхозой малшадай гаргаhан үүсхэлые дэмжэhэнээ мэдүүлнэ.

Ажахын малшад hү, мяха гүрэндэ элбэг дэлбэгээр тушаажа, болохоёо байhан Агуу ехэ hайндэрые ажалай амжалтаар угтаха зорилготой ажаллана.

И. ПАВЛОВ,
Калининай нэрэмжэтэ колхозой главна зоотехник.
Бэшүүрэй аймаг.

СССР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДТЭ

[А]РХИДАЛГА БА АЛКОГОЛИЗМДА [Э]СЭРГҮҮ ТЭМСЭЛ [Ш]АНГАДХАХА ХЭМЖЭЭНҮҮД ТУХАЙ

[Архид]алга ба алкоголизмда эсэр[гүү тэмс]эл шангадхаха хэмжээнүүд [тухай ас]уудал хаража үзөөд, ССР [Союзай] Министрнүүдэй Совет хадаа [...]тор спирттэй умдануудые [...]рые бага болгохо зорилгоор [...]1975 онуудта хара ба хатуу [архи] нэрэлгые хорооохо [...]үдые абаха; алко[гольно] умдануудаар хүн зо[ндые х]эрэглэмжые хүсэдөөр хангахын [тула] иимэ умдануудые нилээд [...] аргадаг болохо шухала гэ[жэ үз]ээ.

[Хара] архи нэрэлгые ба хэ[...]е хорооохо, виноградна ар[хи ба] пивэ ехээр гаргаха талаар [...] ябуулгануудые бэелүүлхэ [...] жэлэйнгээ түсэбүүд соо ха[...]нь СССР-эй Госпланда, [...] Эдеэ хоолой промышленно[стиин] министерствэдэ, союзна рес[публик]нуудай Министрнүүдэй Со[ведүүдт]э даалгагдаа.

[Алког]ольтой умда худалдалгые [хизаарл]улха, хүн зондо тэдэниие [худалд]алгые үсөөрүүлхэ зорилгоор [СССР-эй] Министрнүүдэй Совет ха[даа Со]юзна республикануудай Ми[нистрнү]үдэй Соведүүдые, СССР-эй Худалдаа наймаанай министерствые, Центросоюзые, наймаа эрхилдэг газарнуудтай бусад министерствэнүүд болон зургаануудые иигэжэ уялгалаа:

а) алкогольно умда худалдадаг магазинуудай тоо хорооохо, жэжэхэн магазинууд, бүхы столовонууд болон буфедүүдтэ, тэрэшэлэн эдеэ хоолой тусхай мэргэжэлэй магазинуудта (үрэ жэмэс, овощ, загаhа ба консервэ худалдадаг тусхай магазинуудые оруулангүй, тэндэ шампанска, виноградна ба үрэ жэмэсэй архи, хатуунь 30 процент хүрэтэр бусад алкогольно умдануудые худалдажа болохо) архи худалдалгые хорихо тухай асуудал хаража үзэхэ;

б) үйлэдбэриин предприятинуудта ба барилгануудта, һуралсалай газарнуудта, хүүгэдэй эмхи зургаануудта, больницануудта, санаторинууд болон амаралтын байшангуудта, вокзалнууд, пристаньнүүд ба аэропортнуудта, соёлой ба харалгын газарнуудта дүтэ шадарай худалдаа наймаанай предприятинуудта, тэрэшэлэн ажалшадай олоороо сэнгэдэг ба амардаг газарнуудта хара архи, 30 процент хатуу ба бүришье хатуу бусад алкогольно умда худалдалгые хорихо.

Хара архи, 30 процентээр, бүришье хатуу бусад алгогольно умдануудые бутархай худалдаа наймаанай магазинуудта үглөөнэй 11 часhaa эртүүр бэшэ, үдэшын 19 часhaa орой бэшээр худалдадаг байха гэжэ тогтоогдоо.

Амаралтын үдэрнүүдтэ ба һайндэрнүүдтэ хара архи, бусад 30 процентээр хатуу ба бүришье хатуу алкогольно умдануудые наймаалалгые хизаарлаха гү, али хорихо тухай асуудал хаража үзэхэ, нютагай эрхэ байдалые харжада абан зохихо шиидхэбэринүүдые гаргаха гэжэ союзна республикануудай Министрнүүдэй Соведүүдтэ даалгагдаа.

hогтуу болоhон ба хуулиин наhа гүйсөөгүй хүнүүдтэ али бүхы алкогольно умда худалдалга хаа хаанагүй хоригдоно.

Алкогольно умда худалдаха гурим (тэрэниие сахяагүйн түлөө харюусалгада хабаадуулха хэмжээнүүдые заалгатайгаар) эдэ умдануудые худалдадаг предприяти бүхэндэ али газарта үльгэдэhэн байха ёhотой.

Алкогольно умда худалдаха тогтоогдоhон гуримые сахяагүйн түлөө худалдаа наймаанай ба ниитын эдеэ хоолой хүдэлмэрилэгшэдые шанга харюусалгада хабаадуулхыень СССР-эй Худалдаа наймаанай министерствые, Центросоюзые, өөhэдын магазинуудтай бусад министерствэнүүд болон зургаануудые СССР-эй Министрнүүдэй Совет уялгалаа.

Пивэ, шэмэтэ шүүhэнүүд болон бусад умдануудые аягалан худалдадаг худалдаа наймаанай ба ниитын эдеэ хоолой предприятинуудые олон болгохо хэмжээнүүдые абаха, тэрэшэлэн кафе, закусочна, ресторан столово болон ниитын эдеэ хоолой бусад предприятинуудай хүдэлмэриие болбосон ёhoop эмхидхэхэ хэмжээ ябуулгануудые абаха гэжэ союзна республикануудай Министрнүүдэй Соведүүдтэ, СССР-эй Худалдаа наймаанай министерствэдэ, Центросоюзда, бусад министерствэнүүд болон зургаануудта даалгагдаа.

Хүн зондо худалдахын тулада 50 процент ба 56 процент спирттэй архи нэрэхые, тэрэшэлэн хара архи ба бусад хатуу архинуудые 0,1, 0,05 литрэй хэмжээтэйгээр гаргахые болюулха гэжэ СССР-эй Эдеэ хоолой промышленностиин министерствэдэ даалгагдаа.

Архида ехээр ороhон хүнүүдые элирүүлхэ, бүридхэлдэ абаха ба аргалха хэрэгые һайжаруулха талаар шухала хэмжээнүүдые хараалжа, бэелүүлхэ, иимэ үбшэнтэниие аргалха үрэ ехэтэй эм дом ба онол арганuудые олохо научна шэнжэлэлгэнүүдые үргэнөөр хэхэ гэжэ СССР-эй Элүүрые хамгаалгын министерствые, союзна республикануудай Министрнүүдэй Соведүүдые СССР-эй Министрнүүдэй Совет уялгалаа.

Санаторинууд, амаралтын байшангууд, пансионадуд болон бусад аргалалга-элүүржүүлгын эмхи зургаануудта аргалуулжа байhан хүнүүдэй архи уухые хориhон тухай врачнуудай заабариие сахяагүй һаань, хэрэглэжэ үрдеэгүй үдэрнүүдэйнь түлөө путевкын сэн түлэнгүйгөөр эдэ эмхи зургаануудhaa гаргагдаха, энээн тухай хүдэлжэ байhан газартань заатагүй мэдээсэгдэхэ байна.

Архиин hогтууhaa гү, али архидалгаhaa үбшэлөө һаань, тэрэшэлэн архи ехээр ууhанhaa уламжалан (гэмтэлгэ, архи' ууhанhaa боложо эрьюутэн, алкоголь хэрэглэнгүй байжа шадахаяа болиходонь амбулаторно гү, али стационарна аргаламжада ороо һаань, больнична хуудаhанууд үгтэхэгүй, саг зуура ажал хэжэ шадахаяа болиходонь түлөөhэн үгтэхэгүй гэжэ тогтоогдоо.

АША ҮРЭ ЕХЭТЭЙ БОЛГОХЫН ТҮЛӨӨ

Коммунистнууд болон бүхы совет хүнүүдые суртал бодолой талаар улам хатуужуулха, политическэ һуралсалые коммунис байгуулалтын бодото хэрэгүүдтэй нягтаар холбохо» гэһэн партиин XXIV съездын заабаринуудые хүтэлбэри болгон, аймагай партийна организацинууд марксистско-ленинскэ һуралсалай ашаа үрэ ехэ болгохо талаар бага бэшэ хүдэлмэри хэһэн байна.

КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүд болон материалнууд соо тодорхойлогдоһон коммунис байгуулалтын шухала шухала асуудалнуудые партийна, комсомолой һуралсалда шудалаа. Энэ хадаа мүнөө жэлэй һуралсалай шухала шэнжэ мүн болоно. Аймаг дотор эмхидхэгдэһэн 94 кружок, һургуули, теоретическэ семинарта 2200 хүн һуралсажа гараба. Эхин шатын һуралсалда партиин XXIV съездын шиидхэбэринүүд болон материалнуудые, дунда шатада—КПСС-эй түүхэ, политическэ экономи үзэжэ үргэлжэлүүлээ. Теоретическэ семинарнуудта КПСС-эй мүнөөнэй үе сагтахи шухала шухала экономическа асуудалнуудые шудалһан байна.

Бэрхэ, шадабаритай пропагандистнарые шэлэн олохо гэжэ оролдогдоо һэн. 128 хүн энэ хүдэлмэридэ табигдаһан байгаа. Эдээнэй 90-ниинь дээдэ һургуулитай хүнүүд. Гадна эдэнэрэй олонхинь дүршэл ехэтэй, олон жэлдэ энэ хүдэлмэридэ ябаһан хүнүүд байжа, һуралсалай шанар һайжаруулха хэрэгтэ ехэ туһатай байгаа.

Совет обществын экономическа, социально-политическэ хүгжэлтын асуудалнуудые, үйлэдбэриие ударидаха хэрэгтэ ажалай коллективүүдэй үүргэ дээшэлүүлхэ тухай, шэнэ хүниие хүмүүжүүлхэ, ажалшадые коммунис үзэлөөр хүмүүжүүлхэ тухай асуудалнуудые коммунистнууд, партийнабэшэ эдэбхитэд ехэ һонирхон шудалһан байна. «СССР-эй байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойдо бэлэдхэл тухай» КПСС-эй ЦК-гай тогтоолые политическэ һуралсалай хэшээлнүүд дээрэ үзэлсэжэ гараа.

КПСС-эй ЦК-тай, Совет гүрэнэй гадаадын политика шудалха асуудалнууд мүнөөнэй шатадахи дэлхэйн революционно хүдэлөөнэй, дэлхэйн социалис нэгэдэлые бэхижүүлхэ, буржуазна ба ревизионис үзэл бодолтой тэмсэхэ асуудалнууд семинарай хэшээлнүүд дээрэ үзэгдөө. Энээнтэй хамта партийна һуралсалда партиин экономическа политика, теори, ниитын үйлэдбэри эрдэм ухаанай ёһоор ударидаха, ажахые эрхилхэ ленинскэ гурим ёһо шудалагдаһан байна. Экономическа асуудалнуудые шудалхадаа, «Ажалшадай экономическа һуралсал һайжаруулха тухай», «Социалис мүрысөө саашадань улам һайнаар эмхидхэхэ тухай» КПСС-эй ЦК-гай тогтоолнуудта пропагандистнар һаналаа табилсаа гээшэ.

Экономикын эрдэм шудалхадаа, тэрэнэй тобшололнуудые миин үзөөд байха бэшэ, харин тэдэнэй бодото байдалдаа — шэнэ табан жэлэй түсэб бэелүүлхын түлөө тэмсэлдэ хэрэглэхээр һурагшадые һургаха гэжэ пропагандистнар оролдоно, саашадаашье оролдохо байха. Энэ талаар «Дружба», «Родина», Ранжуровай нэрэмжэтэ, «Заря» колхозуудай, эрэлгын-трикотажна фабрикын болон бусадай партийна организацинууд горитой юумэ хэһэн байна гэжэ тэмдэглэхэ ёһотойбди.

Экономикын эрдэм шудалха талаар коммунис ажалай һургуулинууд ехэ юумэ хэһэн байна.

Энэ жэлдэ комсомолшуудай һуралсал эмхидхэгдээ. Байгуулагдаһан 25 кружокто 500 гаран залуушуул эрдэмээ дээшэлүүлээ. Түгэсхэлэй занятинууд дээрэ—ленинскэ шалгалтада комсомолшууд, залуушуул партиин XXIV съездын шиидхэбэринүүдые, коммунизм байгуулгын, залуу үетэниие хүмүүжүүлгын шухала шухала асуудалнуудые яһала һайнаар мэдэхэ байһанаа харуулба.

Һуралсалай жэлэй туршада коммунистнууд, комсомолшууд болон партийнабэшэ эдэбхитэдэй политическэ һуралсал партийна организацинуудай үмэнэһөө ходо шалгагдажа, гараһан дутагдалнуудые усадхаха хэмжээнүүд абтадаг байба. Партийна суглаанууд дээрэ һуралсал тухай асуудал зүбшэгдэдэг һэн. Худэриин, Хяагтын совхозуудай, эрэлгын-трикотажна фабрикын партийна организацинуудай политическа һуралсал эмхидхэжэ, хүтэлбэрилжэ байһан тухайда асуудал КПСС-эй райкомой бюро дээрэ хэлсэгдээ һэн. Гадна хэдэ хэдэн партийна организацинуудые райкомой пропаганда, агитациин таһагта шагнаһан байгаабди.

Политическэ һуралсалые эмхитэй һайнаар ябуулха, һурадаг зонуудай теоретическэ, политическэ эрдэм дээшэлүүлхэ, занятинуудые һонирхолтой, шанартай болгохо, иигэжэ КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүдые, юһэдэхи табан жэлэй түсэбые амжалтатайгаар бэелүүлхэ хэрэгтэ олониитые элсүүлхэ—иимэл зорилготойгоор бүхы хүдэлмэреэ ябуулдаг байгаабди. Май һарада партиин райкомой бюро дээрэ политическэ һуралсалай жэлэй дүнгүүд зүбшэгдөө һэн. Тиигэхэ зуураа эдэ дүнгүүдые гүн гүнзэгыгөөр хаража үзэхэ, саашадаа энэ һуралсалые улам һайжаруулха, аша үрэ ехэтэй болгохо гэжэ райкомой бюро заагаа. Мүнөө партийна организацинуудта һуралсалай ерэхэ жэлдэ бэлдэжэ эхилэнхэй.

А. ЗАДОРОЖНЫЙ,
КПСС-эй Хяагтын райкомой политическэ гэгээрэлэй кабинедые даагша.

БЕЛОРУССИИН ССР. Партиин Бобруйска горкомой политгэгээрэлэй кабинедэй библиотекэдэ 10 мянган боти ном бии юм. Библиотекын хүдэлмэрилэгшэд городой пропагандистнар ба агитаторнуудта хэрэгтэй литератури шэлэжэ абахадань туһална.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: политгэгээрэлэй кабинедые даагша Зинаида Александровна Мозговая (баруун гарһаа), библиотекые даагша Мария Алексеевна Андриевская.

ТАСС-ай фотохронико.

МАСТЕРНУУДАЙ ҺУРАЛСАЛ

Мастернууд хадаа промышленна предприятиин үйлэдбэри эмхидхэн хүтэлбэрилдэг, хүдэлмэришэдэй дунда саг үргэлжэ ажалладаг гол кадрнууд гээшэ. Иимэ тушаалтай хүтэлбэрилэгшэд манай заводто 300 гаран хүн болодог. Тиимэһээ ЛВРЗ-гэй партийна комитет мастернуудай техническэ мэргэжэлыень, хүтэлбэрилхы шадабарииень дээшэлүүлхэ, дааһан хэрэгтээ харюусалгатайгаар хандадаг байхаар хүмүүжүүлхэ асуудалда анхаралаа саг үргэлжэ хандуулжа байдаг юм. Тэрэнэй түлөө тусхай хэмжээ ябуулганууд түсэблэгдэнхэй.

Тэдэ хараалһан хэмжээ ябуулгануудаа бэелүүлэн, партком мэнэ һая заводой мастернуудай конференци зарлаһан байна. Тэрэ конференци дээрэ мастернуудай үүргэ ба харюусалга дээшэлүүлхэ тухай, ниитын үйлэдбэриие ашаг үрэ ехэтэйгээр эрхилхэ, ажалай журам һайжаруулха тухай асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдээ. Заводой главна инженер Л. В. Потаповай, парткомой секретариин орлогшо Г. А. Репинэй хэһэн элидхэлнүүдые зүбшэн хэлсэлгэдэ мастернууд эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, хүдэлмэришэдэй дунда ябуулдаг хүмүүжүүлхы хүдэлмэриингөө, үйлэдбэри хүтэлбэрилхэ дүй дүршэл тухайгаа хөөрэлдэһэн, дутуу дундануудаа элирхэйлһэн, саашадаа бэелүүлхэ зорилгонуудаа тодорхойлһон байна.

Ц. АЮШЕЕВ,
ЛВРЗ-гэй парткомой секретариин орлогшо.

ПАРТИИН XXIV СЪЕЗДЫН ШИИДХЭБЭРИНҮҮДЫЕ БЭЕЛҮҮЛХЫН ТҮЛӨӨ

ЭРМЭЛЗЭЛ ЕХЭТЭНЭЙ НЮТАГ

Сотниково һуурин ниислэл хотодомнай дүтэхэн оршодог. Эндэ «Пригородный» гэжэ совхоз эмхидхэгдэһээр үни болоогүй юм. Барилгаар һайн, ажалша зоноор олон энэ һууриндa жэл соо 25 миллион үндэгэ үгэжэ байдаг шубуунай фабрика хүдэлдэг, жэлдээ 188,3 мянган түхэригэй хүдэлмэри бүтээдэг хүн зоной хэрэглэмжэ хангаха комбинат бии. Үбэлэй 3 ба зунай 16 бүхээгтэй теплицэтэй овощ ургуулдаг эндэхи комбинат республика доторнай суутай. Түс ажахын һүнэй, гахайн фермэнүүдтэ ажалынь үргэлжэдөө оньһожоруулагдажа байнхай. Соёлой ордон, библиотекэ, техникэ заһабарилдаг мастерской, олон мэргэжэлтэд, залуушуул...

Мүнөө Сотниководо гол түлэб үйлэдбэриин барилганууд хэгдэжэ байна. «Пригородный» совхоз Улаан-Үдын ажалшадые эдеэ хоолой продуктнуудаар таһалгаряагүй хангажа байха промышленна үндэһэ һууритай томохон ажахы болгогдожо байна. Фермэдэнь, таряанайнь тоогто, шубуудайнь фабрикада, тепличнэ комбинадтань ороной түрүү ажахынуудта, мүн «Байкал» племхоздо, Ивалгын ОПХ-да туршалга гараһан оньһожоруулганууд табигдана, ажалдань түрүү арга хэрэглэтдэхээр хараалагдана.

Улаан-Үдын аймагай ахалагша архитектор В. Ильина бидэндэ Сотниково һууринда бодхоогдохо барилганууд тухай хэлээ һэн. Тэдэнь холын хараатайгаар, «Пригородный» совхозой ажахын, үйлэдбэриин хүгжэлтэтэй холбоотойгоор табигдаһан байна. Дунда һургуулиин шэнэ байшан, соёлой ордон, библиотекын байшан, кинотеатр, стадион, хүн зоной хэрэглэмжэ хангаха комбинат ба зоной ажаһууха гэрнүүд баригдаха юм.

— Хүниие сүлөө саг ехэтэй болгохо, энэ сагаа бэедээ аша туһа ехэтэйгээр хэрэглэхэ арга олгохо, залуушуулай дүрбэн тэгшээр хүмүүжэхэдэ туһалха, хүн бүхэнэй бэлиг шадабарияа хэрэглэхэ, харуулха бүхы арга боломжонууд шэнэ тосхондомнай байгуулагдаха. «Пригородный» совхозойхид түб һууриндаа манай үе сагай эрилтэдэ харюусама байдал зохёожо шадаха гэжэ һанагдана, —гээд архитектор омогорхон хөөрөө һэн.

Тэрэнэй үгэнүүд гүнзэгы удхатай байшоо. Ажалдаа бэрхэ, эрдэмтэй, түрүү хүнүүд үйлэдбэриин һалбари бүхэндэ хүдэлдэг байна. Жэшээнь, шубуунай фабрикын Юрий Содномович Айсуевай бригадые абаад харая. Эдэ нүхэд тахяа бүриһөө 235 үндэгэ абадаг болонхой. Жэл соо 365 үдэр, теэд үдэр бүри тахяа түрүүлдэг болоо һаа, бүрил һайн бэшэ гү? Тэдэнэр иимэ зорилго табихадаа, түрүү тахяашад Е. Клементьева, Е. Афанасьева, Л. Шубина болон бусадай дүй дүршэлые жэшээ болгоно.

Овощ ургуулдаг теплицын хүдэлмэрилэгшэдтэй танилсая. Энэ жэлэй нэгэдэхи кварталда Мария Семеновна Вакарина 660 килограмм үгэрсэ хуряагаа. Анна Степановна Загузина 750 килограмм үгэрсэ ургуулаа. Хабар эртүүр, мартын тэнгээр, городой столовонуудта шэнэ үгэрсын худалдагдажа эхилһые улаан-үдынхид һанана ёһотой. Ажалай түрүүшүүл Вакарина, Загузина болон бусад овощ ургуулдаг үбэлэйнгөө теплицэнүүдһээ неделидээ хоёр удаа үгэрсэ хуряажа шададаг болоо.

Ажал дээрээ иимэ үльгэр жэшээ харуулагшад Сотниково тосхондо олон. Тэдэнэр ганса үйлэдбэри дээрэ бэшэ, мүн хүн зоной ажаһуудал хангаха ажалдашье бии.

Жэшээнь, Тамара Новоковская дүтынгөө хани Татьяна Мацкевичтэй гурбан жэлэй саана хүн зоной хэрэглэмжэ хангаха Сотниковой комбинадта ерээ һэн. Юрын сёдолшодоор хүдэлжэ захалһан аад, мүнөө дээдэ гарай мастернууд болонхой, бэеэ даагаад хүдэлдэг. Татьяна хубиин захилаар эрэшүүлэй үмдэ, костюм оёдог, Тамара эсхэгшэ болонхой.

—Саг үргэлжэ мэргэжэлээ дээшэлүүлжэ байдагбди. Комбинадаймнай дэргэдэ һуралсал эмхидхэгдэнхэй. Тэндэ шэрдэгшэд, дархашуул, үһэ заһагшад, дүрэ буулгагшад болон бусад мэргэжэлтэд оронойнгоо түрүү комбинадуудай хүдэлмэриин дүршэлтэй танилсадаг, — гэжэ хани хоёр басагад бидэндэ хөөрөө.

Комбинадай директор ... Яковлевич Гаврилов: «197... ажалшадай ажаһуудалай ... хангаха талаар 188 ми... хэригэй хүдэлмэри хэһэн ... бди. Тиигэжэ министер... хоёрдохи мүнгэн шанда ... һэн зомди. Энэ жэлдэ 200 ... гаран түхэригэй хүдэл... түсэбтэйбди», — гэжэ ...

Сэхыень хэлэхэдэ, «При...родный» совхозой хүдэл... СССР-эй 50 жэлэй ой... угтуулан, дээшэлүүлэгдэһ... гануудые абанхай, унаһ... гайгаа абаха сүлөөгүй ... байна.

Һаяхан бидэ «Пригор... совхозой директор нүхэр ... Антропович Кожевниковто ... дожо, аймагайнь мүрысөө... тынхидай Бүхэсоюзна ... дэ илажа, СССР-эй Мини... дэй Соведэй, ВЦСПС-эй ... гын Улаан тугта, мүнгэ... хүртэһэнтэйнь дашарал... ямар һанамжатай байһа... нирхобобди.

— Илалта!... Яаха ... илалта гээшэ ааб даа. С... гоо хүдэлмэришэдэй зүтһэ... тынхидые үнэн зүрхэнһөө ... шалнаб. Тугаа шанга ба... һаа бидэнэй гарта орошо... лохо гэжэ захинаб! — г... энеэбэ.

Наадан хэлээшье һаан ... Улаан-Үдын аймагайхид... тоодо «Пригородный» ... хүдэлмэришэдэй, Сотнико... ринайхидай илалтын ехэ... сэтэйе ухаандаа үшөө ... оруулаа һэмди.

Д. ЭРДЫ...

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Сотнико... риндахи хүн зоной хэр... хангаха комбинадай түрүү... шод Т. Новоковская (зү... һаа) Т. Мацкевич хоёр.

З. ВЕСНИНАГАЙ ф...

УЛАМ АРЬБАДХАХА

Районой промышленна предприятинуудай үйлэдбэриин гол фонднуудые ашаг үрэ ехэтэйгээр хэрэглэхэ талаар партийна организацинуудай бэелүүлдэг хүдэлмэри һайжаруулха тухай асуудал КПСС-эй Советскэ райкомой пленум дээрэ зүбшэн хэлсэгдэбэ. Дурсагдаһан асуудалаар партиин райкомой секретарь нүхэр М. Н. Шадонов элидхэл хэһэн байна.

Үйлэдбэриин гол фонднуудые һайнаар, үрэ дүн ехэтэйгээр ашаглаха хэрэгтэ Улаан-Үдын оньһожоруулагдамал шэлэй, «Электромашина», судна бүтээлгын заводуудай партийна организацинууд анхаралаа тусгаар хандуулжа, һүүлэй үедэ нилээд һайн амжалтануудые түйладаг болоһон байна. Тиимэһээ элидхэлшэ эдэ предприятинуудай партийна организацинуудай хүдэлмэриин дүй дүршэл тушаа дэлгэрэнгыгээр тогтоо. Тиихэ зуураа үйлэдбэриингөө гол фонднуудые муугаар, олзо багатайгаар ашагладаг валенкын фабрикын, пивын заводой, мүн бусад хэдэн предприятинуудай дирекци болон партийна организацинууд шүүмжэлэгдээ.

Элидхэл зүбшэн хэлсэлгэдэ Кировэй нэрэмжэтэ түмэр хэрэгсэлнүүдые бүтээдэг заводой директор нүхэр Шангин, аэропортын парторганизациин секретарь нүхэр Хамархаев, 56-дахи мехколонниин главна инженер нүхэр Исаков, шэлэй заводой мастер нүхэр Доржиев болон бусад хабаадалсаа.

КПСС-эй райкомой хүдэлмэридэ партиин горкомой нэгэдэхи секретарь нүхэр А. М. Беляков хабаадалсаһан, үгэ хэлэһэн байна.

Манай корр.

Совет орон доторнай

СОЁЛ КУЛЬТУРЫН БЭЛИГТЭН ШАГНАГДАБА

КИШИНЕВ. (ТАСС-ай корр.). Аха дүү национальна соёл културануудай харилсаа холбооной хүгжэн бэхижүүлгэдэ оруулһан ехэ хубитын түлөө РСФСР-эй литература болон искусствын үдэрнүүдые Молдавида үнгэргэлгэдэ эдэбхитэйгээр хабаадалсаһанайнь түлөө Молдавиин ССР-эй Верховно Соведэй Президиум ССР Союзай ородой академическа хоорые, Ленинградай филармониин академическэ симфоническа оркестрые, РСФСР-эй М. Е. Пятницкиин нэрэмжэтэород арадай академическэ хоорые, Ленинградай С. М. Кировэй нэрэмжэтэ оперо болон баледэй академическэ театрые, Н. Н. Осиповой нэрэмжэтэ ород арадай академическэ оркестрые, Дагестанай «Лезгинка» гэжэ арадай хатарай ансамблиие, Сибиириин арадуудай хатарай Красноярскын ансамблиие, Ленинградай «Дружба» ансамблиие Хүндэлэлэй грамотануудаар шагнаба.

Искусствын мастернуудай, уран зохёолшодой, уран зураашадай, композиторнуудай, эрдэмтэдэй, спортсменүүдэй дундаһаа бүлэг хүнүүд Молдавиин ССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотануудаар мүн лэ шагнагдаа.

Республикын Верховно Соведэй Президиумэй түлөөлэгшэ К. Ф. Ильяшенко шагнагшадта Хүндэлэлэй грамотануудые барюулба.

ТЕАТРНУУД — ОЛТИРОГОЙХИДОЙ АЙЛШАД

ТАЛЛИН. (ТАСС-ай корр). «Эстония» гэжэ оперо болон баледэй театрай артистнарые Кингисепп хотынхид халуунаар угтан абаба. Сарема олтирогойхид энэ творческо коллективэй айлшалалгые тон баяртай ушар гэжэ тоолодог. Польшын Тадеуш Добжанскиин «Королевская ложа» гэжэ опереттые актёрнууд табиха юм.

Таллинай ТЮЗ-эй, Раквересскиин театрай коллективүүд һүүлэй үедэ олтирогойхидто ходо айлшалдаг болонхой. Тартус хотын, «Ванемуйне» театр, Отепясскиин арадай театр һаяар энээ руу айлшалха байна.

АРАДАЙ, СИМФОНИЧЕСКА

ТБИЛИССИ. (ТАСС-ай корр.). Тбилиссиин түмэр замшадай соёлой байшангай дэргэдэхи арадай, симфоническа оркестр 20 жэлэйнгээ ойе тоосоото концертээр тэмдэглэбэ. Ород, грузин, Баруун-Европын композиторнуудай увертюрэнүүдые, оперонуудай мэдээжэ аринуудые оркестр гүйсэдхөө.

Инженер Н. Кахишвили, бухгалтер Н. Сукиасова, стрелочник И. Марченко болон бусад концертдэ хабаадалсана. 50 хүнһоо бүридэһэн арадай, симфоническа энэ оркестрые хүгжэмэй искусствын эдэбхитэн, дирижер Юлия Таварткиладзе хүтэлбэрилдэг юм.

ЭКРАН ДЭЭРЭ — ДАГЕСТАН

МАХАЧКАЛА. (ТАСС-ай корр.). «Минии Дагестан» гэжэ үнгэтэ документальна фильм Махачкалада харуулагдаба. Расул Гамзатовай иимэ нэрэтэй номоор фильм буулгагдаһан байна.

«Гал ба уһан», «Тэнгэриин нэрьеэн», «Далай», «Одо мүшэд», «Харгы зам» гэһэн табан новеллэ соо хадата нютагта ажаһуугшадай ажабайдал уран гоёор шүлэглэн харуулагдаа.

Фильмые режиссер К. Дерябин зохёон буулгаа. Сценариинь Р. Гамзатов поэт О.-Г. Шахматановтай хамта бэшээ.

«АННА КАРЕНИНА» — БАЛЕТ

МОСКВА. (ТАСС-ай корр.). ССР Союзай Ехэ театр Р. Щедринэй «Анна Каренина» гэһэн шэнэ балет харуулба. Композиторай гурбадахи балет энэ суута театрай сценэ дээрэ харуулагдаба гээшэ.

Композитор хэдэн жэлэй урда тээ «Анна Каренина» гэһэн фильмдэ хүгжэм найруулжа байхадаа, баледэй хүгжэм найруулха гэжэ зориһон юм.

Ленинскэ шангай лауреат М. Плисецкая, балетмейстернүүд М. Рыженко, В. Смирнов-Толованов гэгшэд энэ зүжэг табяа. Дирижер Ю. Симонов, уран зурааша В. Левенталь тэдэнэртэй хамта ажаллаа.

Литературын энэ мэдээжэ зохёол тэрэ ёһоороо хатарай хэлэн дээрэ дамжуулагдаа. «Баледэй арга боломжонуудта үнэн зүрхэнһөө найданаб. Ямаршье талаараа энэ ехэ баян балет болоо»,—гэжэ СССР-эй арадай артистка М. Плисецкая хэлэнэ.

М. Плисецкая (Анна), Н. Фадеечев (Каренин), М. Лиепа (Вронский), Н. Сорокина (Кити), А. Богусловская (Бетси), Ю. Владимиров (станциин хүдэлмэришэн) гэгшэд гол партинуудые гүйсэдхөө.

ШЭНЭ ҮҮЛТЭРЭЙ ГАХАЙ

АЛМА-АТА. (ТАСС-ай корр). Казахай ССР-эй Наукануудай академиин Биологиин туршалгын институдай эрдэмтэд республикын колхоз, совхозуудай мэргэжэлтэдтэй хамта гахайн шэнэ үүлтэр бии болгобо. Шэнэ үүлтэрэй гахайнууд түргэн ехэ болодог, долоо һара болоходоо, 95—100 килограмм татадаг байна. Гахайнууд 380 килограмм шэгнүүртэй болодог.

Алма-Атын совхозой «Илийский» совхозой малшад 1971 ондо энэ үүлтэрэй гахай үсхэбэрилжэ, 1.061 мянган түхэригэй олзо оруулһан байгаа. Талды-Курганска, Джамбулска, Чимкентскэ областьнуудай колхоз, совхозуудта иимэ гахайнууд үсхэбэрилэгдэдэг болонхой.

Энэ жэлдэ ондоо уларилтай газарта — Актюбинска областиин ажахынуудта түс үүлтэрэй гахай үсхэбэрилэгдэжэ, туршалга гараха байна.

ДОНЕЦКЫН, ПУМААЖ... БҮДЭЙ

ДОНЕЦК. (ТАСС-ай корр.) ...нецкын пумаажан бүдэй ... надай барилгашад эрэлг... рүүшын түхеэрэлгэнүүдые ... жо эхилбэ. Километр газар... ригдаха гол корпусто ... урилгын агрегадууд, һа... машинанууд тодхогдоно, ... мянган эрсэгтэй утаһа ... машинануудай тодхогдохо ... бэлдэгдэнэ.

«Донецктяжстрой» ком... ажалшад ороной барилгын ... эрганизацинуудтай хамта ... эдеэ хоолой, мяханай, һүн... мышленностиин үйлэдбэри... сэнүүдые ашаглалгада ор... гые түргэдхэхэ Бүхэроссин ... сөө үүсхэһэн гэжэ ... КПСС-эй ЦК тэдэнэрэй ... дэмжээ һэн. Пумаажан ... комбинадай түрүүшын ээ... болзорһоонь һараар урид, ... риин 1-дэ ашаглалгада үгэ... һэн уялга барилгашад аб...

Габшагай барилгада хүд... шахтёрнуудай ниислэлһээ ... шуул комсомолой зуурш... ерэнхэй. Барилгын талмай... нууд, бульдозернууд, экска... нууд, автомашинанууд олон... хы ажал графигай ёһоор ... лагдана. Түхеэрэлгэ түрүү а... тодхогдоно. Лебедкын ... автокран хэрэглэжэ, бари... агаар һэрюусүүлхэ агрега... нэгэ хахад дахин түргэнөөр ... хоно. Фёдор Симашов, ... Гурин, Борис Дегтярь гэг... хүтэлбэрилдэг бригаданууд ... мээр ажаллана.

Донецкын комбинат ү... бэрингөө хүсөөр Украи... хоёрдохи һуури эзэлнэ.

БЕЛОРУССИИН ССР. Осиповическа картонно-рубероидно заводой түрүүшын ээлжээн ашаглалгада оробо. Хэдэн тонно картон абтаа. Предприяти проектнэ хүсэндөө ороходоо, Белоруссиин, Украинын ба ороной бусад республикануудай барилгануудта хушалта материал эльгээдэг болохо. Жэл бүри эндэ 125 миллион дүрбэлжэн метр рубероид, 50 тонно картон, 12 мянган тонно мастика гаргадаг болохо.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: техник-лаборант Валентина Соколова шэнэ заводой түрүүшын продукци шалгажа байна.

ТАСС-ай фотохронико.

БУРЯАД ХЭЛЭН ДЭЭРЭ ЗЭДЭЛНЭ

...н даа манай Совет орон. ...зуу гаран яһатан ажаһуу... ...бан табан аха дүү союзна ...иканууд совет наран доро ...гшэ эрхэтэйгээр, эрхэ сү...гөөр, эбтэй эетэйгээр, зол ...тайгаар ажаһууна. ...тал Совет засагай, Октяб...хубисхалай ашаар эрхэ сү... оложо, хүл дээрээ бодо... ...радууд экономико, соёл ...ра. гэгээрэлээ хүгжөөжэ, ...аа социалис, түхэл маягаа...циональна искусство, ли...ратай боложо шадаа. Бүхы ...арадуудай туһаламжаар ма... ...ряад арадшье энэ талаар ...гжэлтэ абаһан. өөрын нс...тай, литературатай болоо. ...эйшье мэдэһээр, арадуудай аман зохёол, дуун, шүлэгүүд оршуулагдажа, ямаршье хэлэн дээрэ ханхинадаг, хүн зоной, уншаг шадай дуратай зохёолнуудынь болодог байна.

Грузин арадай «Сулико» гэжэ дуун ямар хэлэн дээрэ дуулагдадаггүйб даа! Тиихэдэ молдаван арадай «Ляна» гэһэн дууе олон арадай түлөөлэгшэд хангюурдадаг. Ород арадай «Калинка», «Катюша» гэһэн дуунууд буряад хэлэн дээрэ зэдэлдэг.

Ингэжэ совет арадуудай уран зохёол, искусство бэе бэетэеэ ханилжа, хоорондоо мүрысэжэ, дуу шуугаа андалдажа, дэмжэлсэжэ хүгжэнэ ха юм.

Буряадай мэдээжэ поэт Цэдэн Галсановай өөрынь бэшэһэн дуунууд нилээд олон. «Алдарта Байгал», «Элхиин нуур». «Трактор агта хүлэгни», «Алтан гургалдай», «Комсомол», «Түмэр тэргэ» болон бусад дуунуудынь арадай болошонхой, мүнөө үедэшье хүгшэн залуугүй эдэ дуунуудые хангюурдадаг.

Поэт Цэдэн Галсанов олон арадуудай дуунуудые буряад хэлэн дээрэ оршуулһан юм. Тэдэнэй олонхиинь хүнүүд дуулажал ябадаг.

Коммунистнуудай гимн «Интернационал», Советскэ Союзай гимн», В. Лебедев-Кумач И. Дунаевский хоёрой бэшэһэн «Эхэ орон тухай дууе», граждан дайнай, арадай демократиин оронуудай арадуудай дуунуудые Цэдэн Галсанов оршуулаа.

Мүнөө поэдэй оршуулһан хэдэн дуунуудые уншагшадай анхаралда табинабди.

* * *

...БТАГАЙ САГААН ТАЛА ДЭЭГҮҮР

(...род арадай дуун)

...бтагай сагаан талын дээгүүр
...лгана-һара ниидээ.
...шабаа шаргын һиилүүр
дээгүүр
...ирмаг саһан хиидэээ.

Зэ, дуулыш, гоёор
хонгёохонууд
Дугаагаймни хонхонууд!
Эх даа, зоригни мундуу
гээшэнь!
Эх, дүүхэйм һайхан гээшэнь!

...онноим һамбай сэнтүүлнэ,
...уртам, саһан, бударыш!
...агуу шарайш сэнгүүлнэ,
...ан намайгаа гарыш!

Зэ, дуулыш, гоёор
хонгёохонууд
Дугаагаймни хонхонууд!
Эх даа, зоригни мундуу
гээшэнь!
Эх, дүүхэйм һайхан гээшэнь!

...эмэгхэн нюдэнш галтай
гээшэнь,
...эжэ зүрхым һаргуулаа.
...агтай байхань золтой
гээшэнь,
...аггүй һаа, — хуу һалаа!

Зэ, дуулыш, гоёор
хонгёохонууд
Дугаагаймни хонхонууд!
Эх даа, зоригни мундуу
гээшэнь!
Эх, дүүхэйм һайхан гээшэнь!

АКТАНАК

(...азах арадай дуун)

...маргһаа ши, Актанак,
һайхан байнаш,
...даһаашье, далайһаа гүн
ухаатайш,
Актанак.

...ранай лэ толые
буляан байнаш,
...марайшье үүлые һэтэ
гарааш,
Актанак.

...лайда, ши, дангинаад,
алтан загаһан байнаш,
...йдадаа, ши, ханхинаад,
саран хүхыдэл һайханш.

...рахан лэ нюдэнэйш
галынь суутай,
...нхинуурхан үгөөрөө дурым
абааш,
Актанак.

...рихан лэ нахидхан
матаргайтай,
...ратайхан үнгөөрөө зүрхым
абааш,
Актанак.

...лайдаа, ши, дангинаад,
алтан загаһан байнаш,
...йдадаа, ши, ханхинаад,
саран хүхыдэл һайханш.

СУЛИКО

(Грузин арадай дуун)

Инаг шим намһаа хахасааш,
Инаг шинниингээ хүүр бэдэрээб.
Оложо ядааб би шамай,
Хаанабши, минии Сулико?

Ягаахан ургытай уулзааб,
Яража ургыһаан һурааб:
«Хараа юм һаа хэлыш намдаа,
Хаанаб даа минии Сулико?»

Ягаахан ургы зөөлэнөөр,
Угтажа дохёод гоёхоноор
Харюу намда аалаар хэлээ:
«Харихаа болёо Суликош!»

Ханхалма шугын һүүдэр соо
Ханхинатар дуулаа булжамуур.
Хараа хадаа хэлыш намдаа,
Хаанаб даа минии Сулико?»

Булжамуур, абяагүй болоод,
Бодсоод ургы заагаад үгөө.
Инагаа олоош гээд хэлээ:
Эндэл даа шинии Сулико!

Унтыш батаар,
Булта унтаал,
Биш шамтаяа
Унтахам даа.

Һара гансал бидэнине
Һахинал дуугай.
Нойрсыш, хүбүүм, һанаа амар,
Ойрош һуунални:

Ойлгоном, зол жаргал шамайем
Угтан байнал хүлеэгээд.

Жаргалтай орондо түрөөш,
Жаргал-хүбүүмни.
Дуутай шуутай жаргыш даа.
Дууланал, сэсэглэнэл Эхэ
ороншни!

Унтыш, минии хүбүүхэмни,
Унтыш, хөөхэймни:
Ой модон, уһан голые
Оройн һүүдэр нэмэрээ.

Унтыш батаар,
Булта унтаал,
Биш шамтаяа
Унтахам даа.
Унтыш, хөөхэйм,
Унтыш даа...

ХАБАР

(Киргиз арадай дуун)

Хабарай
ханхинама дуун
зүрхым дайраад,
Хазаартым
хатарые ульгам болгоо.
Хуудамхан гол
сэл-сэл гүүлэн,
дулаа татаад,
Ханилаашым
Сэсэг набшаар нэмэрүүлээл
даа,
Сэсэг набшар нэмэрүүлээл
даа.

Һажарай
нахилзама дуун
зүрхым дайраад,
Намаагаар
нютагыем шэмэг болгоо.
Дуулимхан гол
мэл-мэл гүүлэн,
халуу татаад,
Дурлаашым
Ажал тээшэнь түргэлүүлээл
даа,
Ажал тээшэнь түргэлүүлээл
даа.

Гургалдайн
гургалзама дуун
зүрхым дайраад,
Гүйгеэшым
гүйдэлые ульгам болгоо
Үерхэн гол
бэл-бэл гүүлэн,
һэрюу татаад,
Үелеэшым
Инаг дураар хэтэрүүлээл
даа,
Инаг дураар хэтэрүүлээл
даа.

ҮЛГЫН ДУУН

(Армян арадай дуун)

Унтыш, минии хүбүүхэмни
Унтыш, хөөхэймни:
Ой модон, уужам талые
Оройн һүүдэр нэмэрээ.

ЛЯНА

(Молдаван арадай дуун)

Амтан грушын шүүһэн байнаш,
Ляна.
Артель соогоо эрхим байнаш,
Ляна.
Түргэн, солбон ажаллаабди,
Ляна.
Түрүү гараал бригадашни,
Ляна.
Саадтаа үүрээр гаранамди,
Ляна.
Бригадирнай Иляна, Ляна.
Колхоз соомнай шамһаа һайхан,
Ляна.
Хуримтай басаган үгыл, Ляна.
Алтан гургалдайн дуун гараад,
Ляна,
Ара убэрөөр зэдэлнэ, Ляна.
Аба орон, ажабайдалаа,
Ляна,
Ажал суутаар алдаршуулыш,
Ляна.
Аялгын шангаар дуулалдан,
Ляна,
Алтан таряагаа магтаеы, Ляна.

ХЭТЭ МҮНХӨӨР

(Татар арадай дуун)

Туяа нара дамжаал юм һаа,
Төөрихэгүйш харгыдаа.
Түмэн зоной харгые Ленин
Туяа нараар табяал даа.
Үер Волго мүрэнэймнай
Үргэн гээшэнь гайхалтай.
Агуу багша Ленинэймнай
Аша габьяань айхабтар.
Сонхоо нээгыт, һайхан гээшэнь,
Сээжэ зүрхэм бахардаа.
Хамаг зоной харгые Ленин
Хэтэ мүнхөөр табяал даа.

Комсомол басаган Людмила Федотова Бэшүүрэй оёдолой фабрикада хүдэлжэ эхилһээр үнинэй бэшэ юм. Зүгөөр энэ богонихон хугасаа соо оёдолшон Федотова түрүүшүүлэй зэргэдэ гаранхай. Халаанайнгаа нормо хододоо үлүүлэн дүүргэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Людмила Федотова ажал дээрээ.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

Ажалшадай бэшэгүүдһээ

Холын малшадта анхарал табимаар

«Октябрьский» совхозой хонишод, малшад зуһаландаа зөөжэ ошоһоор хорёод хоножо байна. Холын зуһаланда байһан малшадые хэрэгтэй эд бараагаар ямараар хангана гэжэ һонирхогдобо. Бидэ тус ажахын Эхирэгэй малшадтай золгожо, байра байдалтайнь танилсаа, хөөрэлдөө һэмди.

Ажахын үхэршэн Дондоковтой уулзажа, эндэхи малшадые ямараар хангадаг тухай асуубабди.

— Эхирэгтэ зуһажа байһан малшадта кино, һонирхолтой элдэб хөөрэлдөөнүүд үнгэргэгдэнэ. Ойрын гүүртэ, отарын малшад ахалагша хонишон Цыбан Дашиевай гэртэ бултадаа суглардаг заншалтайбди. Жолоошон-киномеханик Михаил Петрович Смолин манай хүндэтэ айлшадай нэгэн болонхой,—гэнэ нүхэр Дондоков.

Киногой табигдахын урда тээ политинформаторнууд малшадтай һонирхолтой хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэнэ. Дэрэстэйн дунда һургуулиин багша О. Д. Хандуева хөөрэлдөөгөө һайнаар эмхидхэдэг. Библиотекэшэн В. Б. Ключкина элдэб һонин номуудые тараана.

Тиигэбэшье худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэд зуһаланда байһан малшадые гүйсэд хангажа шадаагүй байһаар. Хэрэгтэй эд бараа абахын тула эндэхи малшад түб тосхон ошохо баатай болоно. Жолоошон Цыден Дамбаев, наймаалагша Нина Будашкеева гэгшэд эндэхи малшадые хангаха ёһотой аад, ёһын тулада хаа-яа эрьеэд ябашана. Холын заимка, гүүртэдэ малшад гэр булэтэеэ байдаг гээшэ. Таараха хубсаһа хунарай автолавкадань байдаггүйнь гайхалтай. Энэ дутагдалые сельпогой хүтэлбэрилэгшэд хараадаа абажа, ойрын үедэ зохисотой хэмжээ абаха аабза гээд найдагдана.

В. БАШАРОВ.

Зэдын аймаг.

ХОТОНУУДТА—СЭБЭР АГААР

Бүмбэрсэг дэлхэйн оршон тойронхиие хамгаалжа, арюун сэбэр байлгаха гээшэ индустриальна хүгжэнги гүрэнүүдэй шухалын шухала зорилгонуудай нэгэн болонхой. Тодорхойлон хэлэхэдэ, автомобилиин түлишын шаталгаһаа гараһан газуудай хорото бодосуудһаа агаарые арюун сэбэр байлгаха хэрэг шухала удха шанартай. СССР-эй Министрнүүдэй Советэй дэргэдэхи эрдэм наука ба техникын талаар гүрэнэй комитедэй тусхай заседани энэ темэдэ зорюулагдаһан байгаа.

Автомобилиин двигательнүүдэй агаарые багаар бузарладаг болгохын тула совет эрдэмтэд, мэргэжэлтэд ямар юумэ хэнэ гээшэб? Гол элидхэл хэһэн профессор **И. Л. Варшавский**, ТАСС-ай корреспондент Р. Ахметовэй тус асуудалда харюусангаа, иигэжэ хөөрэбэ:

— Автомашинануудай хото городуудта олошоролго агаарые муухай болгоно. Жэшээлхэдэ, Парижай агаараар амилхань зохидгүй байхаһаа гадна, хүнэй бэедэ тон аюултай гэжэ францууд мэдэрхэ ушартай болоһон байна.

Агаарта хорото бодосууд, зүйлнүүд хэмжээнһээ үнинэй үлүү гаранхай. Японда хүдэлмэришэдэй ажалаа дүүргэхэ үеэр Токиогой полициинхид баллонһоо кислородоор амилхын тула хахад час болоод лэ бэе бэеэ һэлгэжэ байдаг юм. Манай орон дотор агаарай арюун сэбэр байхын түлөө тэмсэхэ зорилго гүрэн түрын хэрэг болонхой. СССР-эй ехэ ехэ хотонуудта, амаралтын газарнуудта агаарые туулганай үрхирдэһөөр бузарладаг этил холисотой бензин хэрэглэлгэ хууляар хоригдонхой юм.

Октан багатай бензинэй галдагдахада, металл һандаргаха шадалтай хүсэтэ долгинууд двигатель соо бии болодог гэжэ мэдээжэ. Тиихэдэнь бензиндэ туулга нэмэһэнэй һүүлээр тэрэнэй шаталга жэгдэ болодог. Ингэжэ туулган долгидые «аалидхаһан» болобошье, шахагдажа гараһан газуудые улам хоро ехэтэй болгодог байна. Бензин соохи туулганай хэмжээе бага болгохо аргатай һаань, хайшан гэбэл тэрэниие бензиндэ хэрэглэхэгүйб гэһэн туршалганууд зарим оронуудта хэгдэжэ байнхай.

Химическэ промышленностиин мэргэжэлтэдтэй хамта СССР-эй Наукануудай академиин эрдэмтэд энэ асуудалые шиидхэхэ хэрэгтэ горитой хубитаяа оруулаа. Туулганһаа мянга дахин хорогүй, металлшье һандаргаахагүй марганецай холисо академик А. Н. Несмеяновай хүтэлбэри доро бии болгогдоо. Энэ шэнэ юумэн Орёл хотын автомобилиин нэгэ ажахыда хэрэглэгдэһэн байна. Жэл соо үргэлжэлһэн туршалга эрдэмтэдэй багсаамжые баталба. Ингэһээр хотын бүхы автомобильнуудые марганецай холисодо оруулхаар хараалагданхай.

Газууд соо туулганай үрхирдэһэнһөө гадна, мүн ондоошье хорото бодосууд байдаг гээшэ. Хүн зондо хоро хүргэхэ аргатай хоёр зуу шахуу бодосууд, зүйлнүүд автомобилиин газ соо байдаг гэжэ шэнжэлгэ харуулһан байна. Тэдэнэй эгээл аюултайнь хорото угарна газ (углеродой окись) болоно. Зогсожо байһан машинын мотоорой хүдэлжэ байгаа һаань, агаарта тэрэ илангаяа ехээр хаягдадаг юм. Ушар иимэһээ шэнэ эрилтын ёһоор, автотранспортнигууд машинадаа улам нарииаар хандадаг болохо зэргэтэй. Муу двигательтэй автомобиль техническэ талаараа һайн машинада орходоо таба—долоо дахин ехэ газ хаядаг гэжэ туршалга харуулна.

Академик Н. Н. Семеновой дурадхалаар дэлхэй дээрэ түрүүлэн манай орон дотор форкамерно-факельна түхеэрэлгээр хүдэлдэг двигатель бүтээгдээ юм. Двигатель соо бензинэй һайнаар шатахада хаягдадаг газуудай хоро хүргэлгэ дахин бага болодог. Туршалга гаража байһан ашаанай «ЗИЛ» машинануудта иимэ двигательнүүд табигданхай. Горьковско автозаводто иимэрхүү түхэлэй машинанууд бүтээн гаргагдахаар бэлдэгдэжэ байна.

Һүүлэй үедэ эрдэмтэд болон инженернүүд автотранспортые шэнэ түлишэдэ оруулха асуудал шиидхэхэ зорилготойгоор хүдэлжэ байнхай. Москвада... бензобаггүй гурба мянган ашаанай машина хүдэлнэ. Шэнгэдхэгдэһэн гү, али хашагдаһан газ түлишэнь болоно. Иимэ машинануудһаа шахагдан гараһан газуудай аюул бензинээр хүдэлдэг автомашинануудайхида орходоо оло дахин бага юм. Түсэбтэ табан жэлэй һүүл багта ниислэл хотын бүхы хүнгэн такси, арбаад мянган ашаанай машина болон автобус газаар хүдэлдэг болохо.

Манай орон дотор шэнэ түхэлэй транспорт — аккумулятораар хүдэлдэг электромобильнууд һаянай бүтээгдэжэ эхилээ.

Байн байн электромобильнууд манай дадашаһан автомобильнуудые түрижэ магад гэжэ олохон эрдэмтэд болон конструкторнууд багсаамжална. Шэнэ түхэлэй транспорт юугээрээ һайн бэ? Хото городуудта хорото газууд, шуугаан үгы болохо байна бшуу. Тэрэ таарамжатай зохид, жолоодоходо хүнгэн байһан дээрэһээ хүнэй анхарал татана. Зүгөөр иимэ машинанууд часай табижаран километрһээ түргөөр ябаха аргагүй. Гэбэшье мүнөө электромобильнуудай шэнэ модельнүүд зохёогдожо байнхай. Ябадал дундаа аккумулятортаа хүсэ оруулха двигательтэй машинын схемэ бэлэн болоо. Тэрэ мүнөөнэй юрын автомобильһаа дутуугүй хурдан.

(ТАСС).

УЗБЕГЭЙ ССР. Каршинска талые урдандаа хооһон хизаар гэжэ нэрлэдэг байһан. Эндэ мүнөө мотоорнуудай хүнхинөөн зэдэлнэ. Эндэ 200 километртэ үргэлжэлхэ канал татагдана. Каналай хажуугаар хлопогой поли оршохо. Амур-Дарьяһаа уһан бүлүүртэй зургаан станцинуудаар полинуудта гаргагдаха юм.

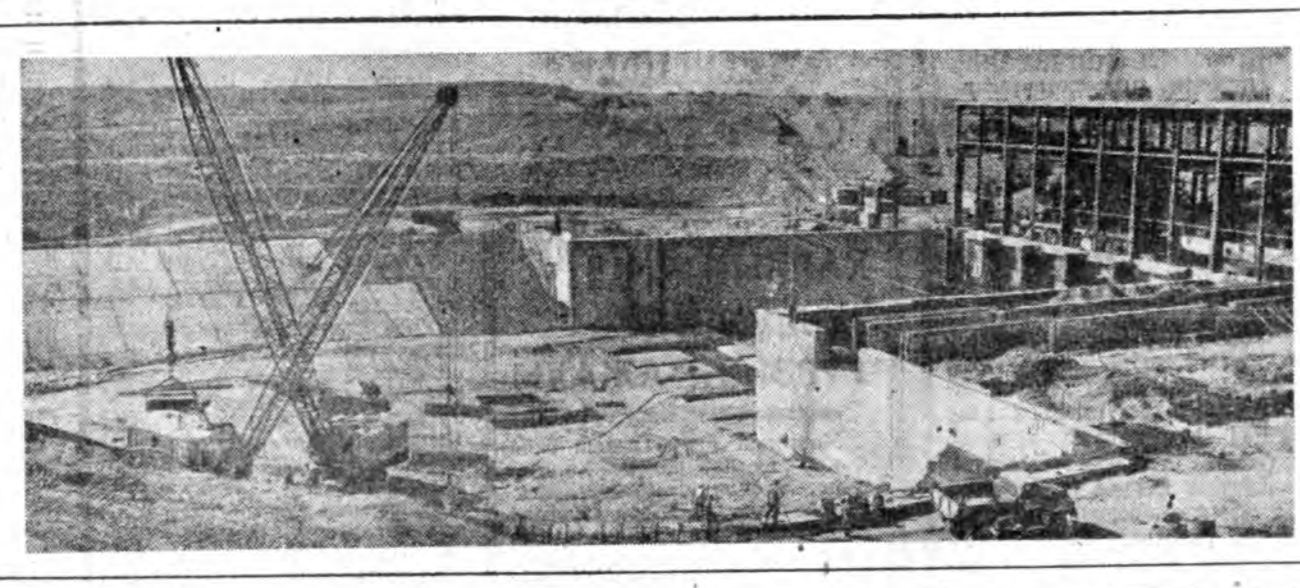

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Каршинска каналай барилга дээрэ.

ТАСС-ай фотохронико.

Сионизм—мүнөө үеын фашизм

ХАРДАЛГА ГҮРДЭЛГЭҺӨӨНЬ ҮРЭ ГАРАХАГҮЙ

...элмэришэн ангиин үзэл сур... үнэн хурса зэбсэг — марк...ленинизмын һургаалай хүгжэ...илхэтэй сасуу коммунизмда ...ү бүхы харата хүсэнүүд энэ ...һургаалда «аһалдажа» эхил...эм гээд К. Маркс, Ф. Энгельс ...унис партиин манифест» соо...һан байдаг. Сионизм гээшэ ...иимэ нэгэ харата хүсэнүүдэй ...оролсодог. Мүнөө үеын сио... — еврейн томо буржуазин ...тоото эмхи гээшэ. Тэдэнэй аша ...монополис бүлэгүүдэй аша тү...тааралдадаг юм. Ушар тии... сионистнууд империализмда ...хэдээ, монополис капиталтай ...адли уг зорилготой байна.

...онис организацинууд капиталис ...оронуудта шахуу эмхидхэгдэн... США-гай промышленнигууд, ...финансистнуудай бүлэгүүд ...организацинуудые мүнгэ ал... хангадаг байна. Израилиин ба...кын томо промышленна капи... түлөөлэгшэд: Морган, Рот..., Кун, Леб, Дассо, Шнейдер, ...ейме болон бусад мэдээжэ ...истнууд сионис организаци...е дэмждэг, туһалдаг юм. Ка... гээшэ хара һабараа хайша...шэглүүлдэг, «нэгэ шуһатай зо... нэгэдүүлхэ гэжэ оролдодог... харин дарлагша ангиин хэрэг ...ан хамгаалдаг юм.

...нөө дээрээ Бүхэдэлхэйн сионис ...изаци (ВСО) сионистнуудай эм...лэй ба политическэ гол түб ...хой. Энэ түб бурхан шажанда ...лэгшэдһөө эхилээд, тагнуул хүрэтэр ажал ябуулга хаа хаанагүй эрхилнэ. Дэлхэйн 60 орондо байрлаһан сионис организацинуудай ажал хүдэлмэриие тэрэ хинажа байдаг. Бүхэдэлхэйн сионис организациһаа гадна, бүхэдэлхэйн еврейн конгресс гэдэг организаци дэлхэйн 67 орондо өөрынгөө отделенинүүдые нээнхэй. Тиихэдэ үшөө «Б'най брит», Эхэнэрнүүдэй бүхэдэлхэйн сионис организаци гэхэ мэтэ организацинууд бии. Европын капиталис оронуудта сионис 500 гаран организаци тоологдоно. Тиихэлээрээ энэмнай нилээд ехэ, «хара һабараа» хаа хаанагүй дэлгээһэн организаци болоно бшуу.

Сионис организацинууд элдэб янзын нэрэтэй байбашье, империалис, монополис капиталай аша туһада алба хэжэ, социализмда, коммунизмда, хүдэлмэришэн ба национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөндэ, эб найрамдалай ба дэбжэлтын хүсэнүүдтэ эсэргүү тэмсэл ябуулна ха юм. Эдэ сионис организацинуудай хорото ябуулга, социалис хүгжэлтын замда гараһан арадуудта зорюулһан 'хараал шэрээлэй «хашхараан» дуулдаһаар үнинэй ха юм даа. Үшөө Совет засагай һаял тогтоод байхада, манай орон дотор байгуулагдаһан «Цеире-цион» гэжэ сионис бүлэг өөрынгөө программа соо иигэжэ бэшэһэн байдаг: «Социализм сионизмда һаад тойбо татана. Социализм ба сионизм тад хоёр ондоо юм...» Зүгөөр Россиин еврейнүүд Совет засагые халуунаар дэмжэжэ, элдэб сионис организацинуудые совет еврейнүүдэй дэмжээгүй дээрэһээнь, тэрэнь бутаран һалаха баатай болоо һэн.

Израилиин эзэрхэг түримхэйшүүлэй араб оронуудта добтолон ороходонь, социалис оронууд Израильтай дипломатическа харилсаагаа таһалдуулһан юм. Тиихэдэнь сионис организацинууд дэлхэйн коммунис ба хүдэлмэришэнэй хүдэлөөндэ, социалис оронуудта, илангаяа Советскэ Союзда эсэргүү ябуулгаяа улам үргэдхөө.

Тель-Авивта хэблэгдэдэг «Гаарец» гэжэ газетэ тиихэдэ иигэжэ бэшэһэн байдаг: «Израиль хадаа Зүүн Европын оронуудтахи социализмда шанга сохилто хэхэ бүхы арга боломжонуудтай болоод байна». Эдэ оронуудтахи еврейнүүдэй дунда һүйдхэлтэ ябуулга хэжэ, «бэрхэшээлнүүдые» тохёолдуулха ёһотой гэжэ тус газетэ сионис организацинуудтаа зааһан юм.

1968 ондо Чехословакида болоһон үйлэ хэрэгүүдтэ сионис организацинуудай дүүргэһэн хорото үүргэ бултанда мэдээжэ болонхой.

Чехословакида харата ажал ябуулга хэжэ урагшагүйдэһэн ушар американ империализмын, мүн тэдэнэй сионис туһамаршадай холын хараата түсэбүүдые таһалдуулһан байна. Мүнөө сионис организацинууд Советскэ Союзда эсэргүү ябуулга хэхэ үргэн программа табинхай. Тэрэнээ «большевизмдэ эсэргүү шэнэ добтолго» гэжэ тэдэнэр нэрлээд, СССР-тэ болон социалис бусад оронуудта ажаһуудаг еврейнүүдые «хамгаалха» гэһэншүү ябуулга хэжэ эхилһээр үнинэй. Тиихэдээ Советскэ Союзай политикые муушалха, хардаха гүрдэхэһөө эхилээд, хариин гүрэнүүдтэ хүдэлжэ байгаа совет хүнүүдтэ добтолго хэжэ хэтэрдэг болоо.

1970 оной февраль һарада Брюссельдэ, 1971 оной январь һарада Иерусалимда сионис организацинуудай удамаршад сугларжа, Советскэ Союзда эсэргүү ажал ябуулгые эмхидхэхэ, энэ хэрэгтэ мүнгэ һомолхо тухай асуудал зүбшэн хэлсэһэн юм. Р. Кахане гэжэ хүтэлбэрилэгшэтэй «еврейнүүдые хамгаалха лиги» гэдэг организаци илангаяа шалгарна. Сионистнуудай хорото ябуулга тухай иимэ тоонууд гэршэлнэ. Хэрбээ 1969—1970 онуудта Нью-Йоркдо байдаг ООН-ой дэргэдэхи СССР-эй түлөөлэлгын эмхи зургаануудта эсэргүү 40 хорото ябуулга хэгдэһэн байбал, 1971 ондо энэ тоонь хоёр дахин ехэ болоһон байна. Гэхэтэй хамта сионис организацинууд социалис оронуудта тагнуул хэхэ гэхэ мэтэ хүдэлмэри үргэнөөр ябуулна. Энэ хэрэгтээ туристнуудые, СССР-тэ байдаг журналистнуудые, студентнүүд-практикантнуудые хэрэглэжэ, ород хэлэн дээрэ хэблэгдэһэн литература совет арадай дунда тарааха гэжэ оролдоно. Өөрынгөө зэргэдэ 500 мянган хүниие сугаулһан «Б'най брит» гэжэ сионис организаци энэ талаар ехэ эдэбхи үүсхэл гаргана.

США-да шэбээлһэн сионис 26 организаци һаяхан нэгэдэжэ, совет еврейнүүдые хамгаалха «американ конференци» эмхидхэн байгуулаа. Энэ шэнэ «конференциие» Израилиин, мүн США-гай засагаархид үргэнөөр дэмжэнэ. США-гай президент Р. Никсон тус «конференци» гэдэгэй хүтэлбэрилэгшэдтэй Сагаан байшан соогоо уулзаһан байна. «Американ конференци» манай орондо, манай арадта эсэргүү хэрэгтэ бүхы ажал ябуулгаяа зорюулна.

Мүнөө үеын сионис хүдэлөөн Израилиин засагаархидтай нягта холбоотой юм гэжэ урид хэлэгдэһэн байна. Израилиин правительствын тусхай түлөөлэгшэд СССР болон бусад социалис оронуудые гэмнэжэ, ООН-ой ендэрые хэрэглэдэг болоо. Израилиин правительство бүхы дэлхэйн еврейнүүдэй зүгһөө үгэ хэлэхэ эрхэтэйбди гэлдэжэ, социалис оронуудай дотоодын хэрэгүүдтэ хамааралсан орохо һэдэлгэ гаргана.

Сионис этгээдүүд манай орон доторхи еврейнүүдэй байдалые хазагайруулжа, СССР-тэхи еврейнүүдэй асуудал ООН-до зүбшэн хэлсэхэ ёһотой гэхэ мэтээр оролдоһон байна.

Хаанта засагай үедэ Россиин еврейнүүд нэгэл газарта ажаһууха ёһотой байһан. Мүнөө еврейнүүд СССР-эй 15 союзна республиканүүдтэ ажаһууна, ажаллана. Советскэ Союз дотор элдэб үндэһэ яһатанай түлөөлэгшэд эбтэй эетэйгээр ажаллажа, ажаһуужа байдаг, энэ ябадал үргэлжэлһөөршье. Агууехэ Октябриин социалис революци манай орон дотор үндэһэ яһанай илгаа гаргаха ябадалые үндэһөөрнь үгы хэнхэй. Үндэһэ яһанай илгаа гаргадаг ябадал социалис хуули эбдэлгэ гэжэ манай орон дотор тоологдодог юм.

СССР-тэ ажаһуудаг еврейнүүдэй социальна, моральна, политическэ түхэл шэнжэ уг удхаараа хубилаа. Тэдэнэр мүнөө бүхы совет арадуудтай хамта коммунизм байгуулгада ажал хэрэгээрээ эдэбхитэйгээр хабаадалсажа байнхай.

Совет еврейнүүд СССР-эй байгуулагдаһаар 50 жэлэй туршада коммунис үзэл бодолтойгоор хүмүүжүүлэгдэнхэй гэжэ сионистнууд болон буржуазна хэблэл зорюута мэдээшэгүй болоод байдаг. Совет еврейнүүдэй бодото ажабайдал тухай баримтануудые сионис пропаганда хараадаа абангүй байха гэжэ оролдоно.

Сионис организацинуудай Совет орондо, коммунис болон хүдэлмэришэнэй хүдэлөөндэ, социалис оронуудта эсэргүү ажал ябуулгые Советскэ Союзай еврей үндэһэ яһатад, бүхы дэлхэйн түрүү үзэл бодолто хүн түрэлтэн буруушаана. Сионизм хархис үзэл бодолтой, томо буржуазин найдамгай тулгуури, мүнөө үеын фашизм гээд тэдэнэр һайн ойлгонхой. Сионис организацинуудай удамаршадай хэдышье хашхаржа байгаа һаань, ямаршье буржуазна үзэл суртал, тэрэ тоодо сионизм социалис обществодо дэлгэржэ шадахагүй гээд тэдэнэр ойлгохо ёһотой.

Ю. БОЛДОНОВ,
КПСС-эй обкомой лектор.

ПИОНЕРНҮҮДЭЙ ХҮХЮУ ХАҺА

Аажам налгай нажарнай айлшалан газаамнай буужа, зүлгэ ногоон тала дайдаар хүхэржэ, хүхын дуунай хонгёо хүгжэмтэй хүхюун хаһа саг орожо ерэбэл даа. Хаа хаанагүй нютаг бүхэндэ шахуу эдир пионернүүдэй уран горно, барабан хүхюугээр ханхинажа, уһа голнуудай эрьедэ, ойн сэсэрлигэй талмайда гү, али ямаршьеб зохид, үзэсхэлэң һайхан газарнуудта эдиршүүлэй лагерьнууд жагсаалаа татаба.

Улаан-Үдын Дээдэ-Онгостой шадар үнгэрэгшэ амаралтын үдэр уран горнын уряа татажа, оршон тойрониие сууряатуулба.

«Зорька» гэһэн пионернүүдэй лагерь нажарайнгаа һайхан хаһые эхилбэ даа. Лагерь нээлгын баярай жагсаалда 450 эдиршүүл зогсобо. Гүрэнэй худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай обкомой, ВЛКСМ-эй Железнодорожно райкомой түлөөлэгшэд, түрэлхид энэ һайндэртэ ерэжэ, нажарай сагые хүхюунээр үнгэргэхыень, элүүр энхэеэ, бэе махабадаа батадхахыень, һайнаар амархыень үхибүүдтэ хүсэбэ.

Горно улам шангаар ханхинажа, барабанай наярха зэдэлнэ. Пионернүүдэй зэргэнүүд батаар алхалһаар, улаан тугуудаа намилзуулһаар үнгэрнэ.

Мүнөө зун энэ лагерьта 1.800 үхибүүд амарха юм. Тэдэнэр аяншалгада ябаха, элдэб нааданда хабаадалсаха, һонин номуудые уншаха, барилдаха, харайлдаха.

П. БУРМАКИН.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: 1. «Бригантина» гэһэн отряд алхална. 2. «Хүхюутэй даа!».

Авторай фото.

ШЭНЭЛЭГДЭҺЭН АГИТ-ТАЛМАЙ

Карл Марксын нэрэмжэтэ бульварай 23-дахи гэрэй дэргэдэ агит-талмайн эмхидхэгдэһээр удаахан саг үнгэрөө. Мүнөө энэ байшангые тойроод сэсэрлиг-саад ургуулагданхай. Эндэ таригдаһан мойһон, тэрэнги сэсэглэжэ гоё һайханаар харагдалаг болоо.

Энэ хабартаа агит-талмайн һандали, стол шэнэлэгдэжэ, сэнхир хүхэ шэрээр шэрдэгдэһэн, 200-аад һөөг модон һуулгагдаһан байна. 23-дахи гэртэ ажаһуугшад өөһэдынгөө гараар агит-талмайгаа шэмэглэн гоёодог, һөөг модо тарижа харууһалдаг юм. Эндэ ажаһуугшад О. М. Бессонова, А. А. Максимова, А. В. Хмелев, Н. К. Кузлятин гэгшэд ниитын хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана.

Агит-талмай хүнүүдэй амарха, сэнгэхэ газар байхаһаа гадна, соёлой гуламта болонхой. Ажаһуугшад эндэ хамтын суглаа, хөөрэлдөө, лекци ходо үнгэргэжэ байдаг. Октябрьска районой арадай судья И. К. Демин «Ниитын гуримые наринаар сахиха тухай» лекци һаяхан уншаа.

Лекциин һүүлээр эндэ ажаһуугшадай хамтын суглаан үнгэргэгдөө. Ажаһуугша Шубин Ю. гэгшын һогтуугаар муухай ааша гаргадаг ушар зүбшэн хэлсэгдээ. Шубиниие шанта харюусалгада хабаадуулха гуйлтатайгаар милициин таһагта хандаһан тогтоол сулаанда хабаадагшад батален абаба.

Д. КОЛМАКОВ.

ОЛООРОО ХАБААДАА

Нижне-Ангарскын ажалшад тосхоноо болбосон түхэлтэй болгохо хэрэгтэ ходоодоо эдэбхи үүсхэлтэйгээр хабаададаг юм. Эндэ нэгэ үдэрэй субботнигой үнгэргэгдэхэдэ тосхоной бүхы үйлсэ, талмайнууд сэбэрлэгдэһэн, 120 һөөг бургааһан һуулгагдаһан, сагаадагдаһан байна.

АГНУУРИДАА БЭЛДЭНЭ

Мүнөө номин тунгалаг Байгал далай мүльһэнһөө һаяхан сэбэрлэгдэбэ. Аймагай «Победа» колхозой загаһашад зунай агнууридa бэлдхэжэ эхилһээр үнинэй юм. Эдэнэр далай дээрэ гараха онгосо, гүльмэ, губшуурнуудаа һэльбэн заһажа байнхай. Мүн агнуурида гараха бригадын гэшүүд тодоруулагдаба.

Г. ГАНЮГИН.

Спорт Спорт Спорт

АЛТАН МЕДАЛЬНУУД МАНАЙДА

•ХҮНГЭН АТЛЕТИКЭ. В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ түбэй стадион дээрэ «Правда» газетын шанда хүртэхын түлөө хүнгэн атледүүдэй хоорондо мүрысөөн үнгэргэгдөө. Табадахи жэлээ үнгэргэгдэжэ байгаа уласхоорондын энэ мүрысөөндэ манай ороной спортсменүүдһээ гадна, Австри, Болгари, Венгри, ГДР-эй, Кубын, Монголой, Польшын, Румыниин, ФРГ-гэй, Чехословакиин спортсменүүд хабаадалсаһан байна. Бүхыдөө энэ мүрысөөндэ 1.400 спортсмен хабаадалсаба.

Мүрысөөнэй түрүүшын үдэр гурбан километрэй зайда үнгэргэгдэһэн урилдаанда Ленинградай 19 наһатай Ирина Бондарчук (зураг дээрэ) түрүүлжэ, финишэй лентэ таһалба. Тиигэжэ Ирина зайтаа 9 минута 16,0 секунда соо гаталхадаа, СССР-эй шэнэ рекорд тогтообо. 5 мянга метрэй зайда урилдаһан Ленинградай Рашид Шарафетдинов зайгаа 13,33,6 секунда соо гаталжа, бүхэсоюзна амжалта дабтаа. Минскһээ ерэһэн спортсмен Виктор Мясников элдэб хаалтануудые даабалгатайгаар 110 метрэй зайда үнгэргэгдэһэн урилдаанда эрхимлэжэ, СССР-эй шэнэ рекорд тогтооһон байна. Тэрэ зайгаа 13,7 секунда соо гаталхадаа, оронойнгоо чемпион Анатолий Мошиашвилиин урда орожо шадаһан байгаа.

Мүн Анатолий Бондарчук (Киев) балта 73 метртэ, олимпиин наадануудай чемпион Янис Лусис (Ригэ) копьё 83,98 метртэ шэдэжэ, түрүү һууринуудые эзэлбэ. Сухумиһаа ерэһэн Виктор Санеев гурба дабхарлажа һүрэхэдөө 16,77 метрэй тэмдэг дээрэ буужа, мүн лэ эрхимлэһэн байна.

ФУТБОЛ. СССР-эй суглуулагдамал командын футболистнууд Европын түрүү һуури эзэлхэ түгэсхэлэй нааданда хабаадалсахаар Бельги оронхой Оронойнгоо суглуулагдамал командада вратаряуд — Евгений Рудаков (Киевэй «Динамо»), Владимир Пильгуй (Москвагай «Динамо»), хамгаалагшад — Реваз Дзодзуашвили, Муртаз Хурцилава (Тбилисиин «Динамо»), Владимир Капличный, Юрий Истомин (ЦСКА), Николай Абрамов («Спартак»), Виктор Матвиенко (Киевэй «Динамо»), полузащитнигууд — Виктор Колотов, Владимир Мунтян, Владимир Трошкин (Киевэй «Динамо»), Олег Долматов (Москвагай «Динамо»), Анатолий Коньков («Шахтёр»), добтологшод — Анатолий Байдачный, Геннадий Евэюжихин (Москвагай «Динамо»), Анатолий Банишевский («Нефтчи»), Владимир Онищенко («Заря»), Гиви Нодия (Тбилисиин «Динамо») Эдуард Козинкевич (Львовой «Карпаты») гэгшэд оруулагданхай.

Командын ахалагша тренерээр Александр Пономарёв, тренерээр Николай Гуляев гэгшэд томилогдонхой.

БОКС. Бухарестдэ эдир боксёрнуудай дунда Европын чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртэхын түлөө үнгэргэгдэһэн мүрысөөндэ хабаадалсаһан манай ороной эрхим боксёрнууд зургаан алтан, нэгэ мүнгэн, хоёр бронзо медальнуудтай Эхэ ороноо бусажа ерэбэ. Эдэнэрнай хэд бэ гэхэдэ, Пермь хотын багшанарай училищиин студент Василий Соломин (бүри хүнгэн бэетэй), Чебоксарын Владимир Львов (хүнгэншэг бэетэй), Александр Зоров (дундууршаг шэгнүүртэй), Москвагай Вячеслав Лемешев (дунда зэргын), Ленинградай горно институдай студент Владимир Миронюк (хүндэшэг), 17-той Москвагай Михаил Субботин (хүндэ бэетэй) гэгшэд болоно.

МИНСК ХОТОДО дүрэ булаалдагаар ороной түрүү һуури эзэлхын түлөө үнгэргэгдэһэн барилдаанда хабаадалсаһан бүхэшүүл Роман Дмитриев (Москва), Аминула Насруллаев — (Махачкала), Тариэл Алибегашвили (Тбилиси), Виктор Маркелов (Казань), Леонид Шепилов (Ташкент), Виктор Зильберман (Минск), Юрий Шахмурадов (Махачкала), Владимир Маршания (Сухуми), Владимир Гулюткин (Киев), Владимир Паршуков (Сыктывкар) гэгшэд алтан медальнуудта хүртэһэн байна.

(ТАСС).

ТҮГЭСХЭЛДЭ НААДАХАНЬ

Бельгиин стадион дээрэ манай ороной, Венгриин суглуулагдамал командануудай хоорондо Европын чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртэхын түлөө наадан июниин 14-дэ үнгэргэгдэһэн байгаа.

Нааданай түрүүшын хахадта алишье командань тоо нээжэ шадаагүй. Харин нааданай хоёрдохи хахадта үсэд шанга добтолго, хамгаалга хэгдэбэ. Манай командын полузащитнигуудай нэгэн — Анатолий Коньков нүхэдэйнгөө дамжуулһан бүмбэгэ сохихододо, тоо нээжэрхёо. Зүгөөр Венгриин добтологшо арба нэгэн метрһээ ялын бүмбэгэ сохиходоо бирагүйдөө. СССР-эй суглуулагдамал командын вратарь Рудаков шангаар сохигдоһон бүмбэгэ шадамар бэрхээр барижа, командаяа хамгаалһан байна. Тиигэжэ СССР-эй суглуулагдамал команда Европын чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртэхын түлөө түгэсхэлэй нааданда ФРГ-гэй футболистнуудтай наадаха болобо. Наадан июниин 18-да Брюссель хотодо үнгэргэгдэхэ юм.

РЕКОРД ШЭНЭЛЭГДЭЭ

Хүнгэн атлетикээр «Локомотив» бүлгэмэй центральна совѐдэй түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн Москва хотодо үнгэргэгдэбэ. Манай республикын — ЛВРЗ-гэй спортын клубай гэшүүн боложо мүрысөөндэ оролсоһон Евгений Попов утые харайхадаа Буряадай АССР-эй рекорд шэнэлбэ. Тэрэ дүрбэн жэлэй саада тээ Чебунинай тогтооһон рекордые хэдэхэн сантиметр үлүүлһэн байна.

Буряадай АССР-эй суглуулагдамал командын гэшүүн Евгений Попов хүнгэн атлетика мүрысөөнүүдтэ хабаадажа эхилһээр үнинэй юм. Тэрэ 100 метрэй урилдаанда 11,1 секунд харуулдаг. Үндэрые харайхадаа 170 сантиметр дабадаг байһан. Нэгэ үедэ хүлөө гэмтээжэ, мүрысөөнүүдтэ хабаадаха аргагүй болоһон. Удангүй бэеэ дахин һоргожо эхилһэн Евгений Попов Москва хотодо харайхадаа, 704 сантиметр холо һүрэжэ, түрэл республикынгаа рекордые шэнэлбэ.

Б. МИРОМАНОВ.

ХАА ХААНАГҮЙ ОРОБО

Июнь һарын 13—14-нэй үдэрнүүдтэ республикын ехэнхи газар нютагуудаар хура бороон ороһон байна. Үнгэрһэн энэ үе соо эгээл ехээр 34 миллиметр хура бороон Цакир тосхондо оробо. Мүн Санага, Михайловка, Закаменскда 20—26 миллиметр шииг нойтон ороһон байна. Тиихэдэ Тарбагатай, Улаан-Үдэ, Нарһата, Ивалга, Загарай, Мухар-Шэбэр, Турунтаево, Усть-Баргажан, Орлик, Моондо һууринда 4-һөө 10 миллиметр хэмжээнэй хура бороон оробо. Республикын бусад нютагууд — Бэшүүрэй, Хүдэри-Сомон, Тори, Романовка, Тэлимбэ, Удинск, Түнхэн, Нестерово, Хэжэнгэдэ нэгэнһээ гурбан миллиметр хүрэтэр шииг нойтон оробо.

Л. ГОНЧАРОВА,
агроном, гидрометереолог.

ТҮҮХЭ ТУХАЙ ХӨӨРЭЛДӨӨН

СССР-эй байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойдо зорюулагдан оронойнгоо хото, хүдөө тосхонуудай, колхоз, совхозуудай, завод, фабрикануудай түүхэ тухай бэшэгшэдэй бүхэсоюзна научна конференци Киев хотодо боложо дүүрэбэ.

Эрдэмтэдэй энэ хөөрэлдөөндэ манай республикаһаа СССР-эй Наукануудай академиин Сибириин отделениин Буряадай филиалай ниитын эрдэмүүдэй институдай директор Д. Д. Лубсанов, институдай научна хүдэлмэрилэгшэ Н. В. Ким гэгшэд хабаадалсажа, республикынгаа промышленна предприяти, колхоз, совхоз, тосхонуудай түүхэ бэшэхэ талаар ямар юумэнэй хэгдэжэ байһан тухай сугларагшадта хөөрөө.

СССР-эй байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойдо зорюулагдаһан тус конференци СССР-эй Наукануудай академиин түүхын институдай, Украинын ССР-эй Наукануудай академиин үүсхэлээр эмхидхэгдэһэн байна.

В. НИМБУЕВ.

Элдэб һонинууд

ГАННИБАЛЬҺААЛ БУЛТА ЭХИТЭЙ

Сэрэгэй түүхэ эрхим һайнаар мэдэгшэдэй нэгэн, Чехословакиин уран зурааша Карел Томанай кабинет соо оробол, эзэнэйнь ямар юумэар һонирходогые хүрэһөөр мэдэхээр. Ханаарнь Пуническа дайнуудһаа эхилээд бүхы үе сагай сэрэгшэдтэ зорюулагдаһан зурагууд үлгөөтэй. Тэндэ ородой буудагшад, Наполеоной гвардейцүүд, Пруссиин ябаган сэрэгшэд харуулагданхай юм. Энэ хадаа уранаар зуралга түүхэ хоёроор гэрэй эзэнэй һонирходогые гэршэлнэ.

— Юһэ наһатай байхадамни намда Ганнибал тухай ном бэлэглэһэн юм. Тэрэл гэһээр амар заяагаа үзэхэсэ болёоб. Ганнибалай армиин Альпануудай хяра оройнуудые дабаһан тухай, дайнай ашаа тэээһэн заануудай саһа хүртэ унаһан тухай ходол һанаандамни ородог болоо. Би тэдэниие зуража, һиилэжэ эхилээ бэлэйб.

Уран зурагай искусствануудай академи дүүргэһэнэй удаа би гол түлэб номуудые гоёон шэмэглэдэг болоо һэм. Өөрыемни һонирхуулһан захил абадаг һэн бэзэб. Гушан жэлэй дайнай хронико, Алексей Толстойн «Нэгэдэхи Пётр», Каплицкийн «Габорска Республика» гэхэ мэтын олонхидоо сэрэг дайнай удхатай номуудые гоёон шэмэглээб. Тиимэһээ би түүхэ, нэн түрүүн сэрэгэй түүхэ, шудалха баатай болоо һэм. Өөрынгөө зурагууд дээрэ би «ёһотой һайн жэшээтэ» сэрэгшые харуулхые оролдодогби.

Герой эзэнэй библиотекэ уран зураашада айлшаар ерэһэн хүнэй анхарал заатагүй татаха. Эндэ тагууд дээрэ Анатоль Франс, Стендаль ба Больтерой зохёолнууд, мүн олон генералнуудай дурдалганууд табяатай байдаг.

Мария ПАПОУШКОВА,
Чехословакиин журналист.
(АПН — Прагопресс).

ТЕЛЕФОН • ТЕЛЕГРАФ • РАДИО
ХИЛЫН СААНАҺАА

УЛААН-БААТАР

ХАЛХЫН ГОЛДОХИ ГҮРЭНЭЙ АЖАХЫ

ТАСС

Монголой зүүн захын баян дэлгэр нютаг болохо Халхын голые түбхинүүлэн ашаглалга үргэлжэлһөөр. Хэдэн зуугаад модо зайда хабтайн нэмжыһэн нюдэ алдама тала дайдада, гушан гаран жэлэй урда тээ совет ба монгол арадуудай эрэлхэг хүбүүдэй япон булимтарагшадһаа МНР-эй бэеэ даанхай байдалые хамгаалһан газарта, шэнэ барилганууд урган бодоно.

Барилгашадай һуурин эндэ бодхоогдоо. Шэнэ гүрэнэй ажахын түб бууса түбхинүүлэн байгуулха хүдэлмэри үргэн далайсатайгаар ябуулагдана. Совет мэргэжэлтэдэй туһаламжаар үйлэдбэриин барилганууд: малай фермэнүүд, байранууд, уһалууриин, тэжээл буйлуулгын түхеэрэлгэнүүд баригдажа байнхай.

ПРАГА

Либерецкын бүд нэхэгшэдэй амжалтанууд

ТАСС

Байгша оной таба һарын турша соо Либерец хотын «Текстилана» гэжэ комбинадай коллектив 8 миллион метр бүд, 6 миллион метр трикотаж нэхэжэ гаргаа. Чехословакиин энэ суута предприяти нооһон болон холимол утаһаар нэхэгдэһэн бүд гаргаха үйлэдбэри болгогдожо байнхай.

НЬЮ-ЙОРК

ИНДОХИТАДТАХИ СЭРЭГЭЙ ЯБУУЛГАНУУД

ТАСС

Июниин 13-най һүни Урда Вьетнамай патриодууд американ-сайгон сэрэгүүдэй Дананггахи ехэ авиабазануудай нэгые ракетээр буудаба. Тиихэдэнь аэродромой зарим түхеэрэлгэнүүд ехээр һандаагдаа, сайгон ба американ солдадууд хүлһөө буулгагдаа, шархатаа гэжэ АП агентствын корреспондент Сайгонһоо мэдээсэнэ.

Урда Вьетнамай Арадай зэбсэгтэ хүсэнүүд Тхытхиен провинциин хойто захада шэбээлһэн дахуул армиин бэхилэлтэнүүдые артиллереэр буудаа. Июниин 13-най һүни Митянь мүрэнһөө урдуур хороһон сайгон сэрэгүүдэй бэхилэлтэнүүдые, сэрэгэй Хоами гэжэ баазые артиллереэр буудаһан байна. Эдэ бэхилэлтэнүүд хадаа Хюэ хотые хойноһоонь хамгаалха хэрэмүүд болоно.

Анлок хотодо эшээлһэн дайсан хүндэ хүшэр байдалда ороод байнхай. Сайгонһоо баруулжаа сүлөөлэлгын хүсэнүүд Меконг мүрэнэй адагтахи эгээн томо ехэ Митхо хотые һамна буудаһан байна.

Түбэй хада гүбээлиг газарта сайгон сэрэгүүдэй командованиин штабай байрладаг Плейку хотын бэхилэлтые Арадай сүлөөлэлгын зэбсэгтэ хүсэнүүдэй подразделенинүүд бута сохёо.

Сайгонһоо баруугаар 50 километртэ сүлөөлэгдэһэн районуудта США-гай авиаци добтолжо, зэрлиг бүдүүлигээр бомбодобо. «В-52» түхэлэй бомбардировщигууд Куангчи, Тхыатхиен провинцинуудта добтолһон байна. Гансал Ашау голдо 500 тонноһоо дээшэ бомбо хаягдаа.

ХАНОЙ. (ТАСС). Июниин 7-һоо 11 болотор Урда Вьетнамай Тхыатхиен провинцида дайлалдажа байһан сүлөөлэлгын хүсэнүүдэй частьнууд Митянь мүрэнэй урда эрьедэ бэхилэлтэ хэһэн дайсанда олон удаа добтолго хэжэ, дайсанай 470 солдадые хүлһөөнь буулгаба, хоёр самолёт унагааба.

ВАШИНГТОН

КОНГРЕССЭЙ ХАРАЛГАДА

ТАСС

Ракетэһээ хамгаалха түхеэрэлгэнүүдые хизаарлаха тухай СССР-эй ба США-гай хоорондын договор, стратегическэ добтолхы зэбсэгүүдые хизаарлаха талаар зарим хэмжээнүүд тухай СССР-эй ба США-гай хоорондын саг зуурын хэлсээн июниин 19-дэ конгрессэй харалгада табигдаха гэжэ хэблэлэй асуудалаар Сагаан байшангай секретарь Р. Зиглер мэдээсээ. Зүбшэн хэлсэлгын эхнлхын урда тээ США-гай гүрэнэй секретарь У. Роджерс гадаадын хэрэгүүдээр сенадай комиссида үгэ хэлэхэ юм. Стратегическэ зэбсэгүүдые хизаарлаха тухай совет-американ хэлсээнүүдые дэмжэжэ байһан резолюци демократическа ба республиканска партинуудые ударидагшад М. Мэнсфилд, Х. Скотт июниин 13-да сенадта оруулһан байна.

Тобшо мэдээсэлнүүд

КАИР. (ТАСС). «СССР Египет хоёрой хоорондохи харилсаанууд аха дүүгэй, бэе бэеэ гүйсэд ойлголсолгын ёһо гуримуудта үндэһэлнэ»,—гэжэ Египедэй Араб Республикын премьер-министрэй орлогшо, сэрэгэй министр, сэрэгэй промышленностиин министр генерал-полковник Мухаммед Ахмед Садек Советскэ Союзһаа бусажа ерэһэнэйнгээ һүүлээр мэдүүлбэ.

БЕЙРУТ. (ТАСС). Ливанай Республикада эсэргүү харата ябуулгануудаа Израилиин сэрэгшэд үргэлжэлүүлһээр. «Аль-Джарида» газетын мэдээсэлэнэй ёһоор, Израилиин сэрэгэй гурбан катер тагнуул хэхэ зорилготойгоор Ливанай нийслэл хотоһоо 43 километрэй газарта оршодог Сайд хотодо дүтэлөө.

ПАРИЖ

ХЭЛСЭЭНҮҮД — АМГАЛАН БАЙДАЛ ХАНГАХА ЗАМ

ТАСС

Хөөрэлдөөнүүдтэ дахинаа хабаадалсахыень Вьетнамай асуудалаар Париждахи хэлсээнүүдтэ хабаадалсажа байһан ДРВ-гэй, Урда Вьетнамай Республикын Революционно саг зуурын правительствын делегацинууд июниин 14-дэ США-гай, сайгон хархис засагаархидай делегацинуудые уряалһан байна.

Вьетнамай асуудалаар дүрбэн гүрэнэй хэлсээнэй хүдэлмэриие һэргээхэ дурадхалтайгаар США-гай, сайгон хархис засагай делегацинуудта һүүлэй үедэ дүрбэ дахин хандалга хэхэдэнь, арсалтын харюу үгтэһэн байгаа гэжэ Урда Вьетнамай Республикын Революционно саг зуурын правительствын делегациин хэблэлдэ хэһэн мэдүүлгэ дотор тэмдэглэгдэнэ.

Зүблөөнэй хүдэлмэриие хойшо татахаһаа гадна, Хойто Вьетнамдахи дайе Холбоото Штадууд улам бүри һужэрөөжэ байна гээд мэдүүлгэ дотор мүн лэ тэмдэглэгдэнэ. Тэдэ портнуудта минэ табина, газар нютагуудые зэрлиг бүдүүлигээр бомбодоно, олон хүн зонтой районуудые, соёлой эмхи зургаануудые, экономическа түбүүдые ехэ буугаар буудана. Тиихэдээ олон мянгаад амгалан тайбан хүн зондо үхэл тахал асарна.

США дайн байлдаагаа дары зогсоожо, Парижда боложо байһан зүблөөндэ дахинаа хабаадалсаха ёһотой гэжэ ДРВ-гэй болон Урда Вьетнамай Республикын Революционно саг зуурын правительствын делегацинууд эрилтэ табина. Вьетнамай асуудалые шиидхэхын тула хөөрэлдөөнүүдые хэхэ шухала гэжэ ДРВ-гэй делегациин мэдүүлгэ соо хэлэгдэнэ. Иимэ зам Вьетнамда, мүн США-да туһатай байха

ХАНОЙ

РЮВ-эй ВРП-гэй ЗАСЕДАНИ

ТАСС

Урда Вьетнамай Республикын Революционно саг зуурын правительствын һая болоһон заседани дээрэ Урда Вьетнамдахи байдал зүбшэн хэлсэгдэһэн байгаа гээд Сүлөөлэлгэ гэдэг хэблэлэй агентство мэдээсэнэ.

Сайгон дахуул сэрэгүүдэй шэлэгдэмэл частьнуудые бута сохиһон Урда Вьетнамай патриодууд һүүлэй үедэ ехэ илалтануудые туйлаа гэжэ заседани дээрэ баталагдажа абтаһан коммюнике дотор хэлэгдэнэ. Урда Вьетнамай үргэн ехэ газар нютагууд, тэрэ тоодо Куангчи провинци сүлөөлэгдэһэн байна юм. США-гай авиаци болон сэрэгэй флодой хэды дэмжэлгэ туһаламжа үзүүлээшье һаань дахуул арми Урда Вьетнамай Арадай сүлөөлэлгын зэбсэгтэ хүсэнүүдэй добтолгодо сохилто үзүүлжэ шаданагүй.

Американ ээрхэг түрэмгэй хэйшүүл гэмтэ политикаяа үргэлжэлүүлэн, Урда Вьетнамай нютагуудые зэрлиг бүдүүлигээр бомбодоно гэжэ заседани дээрэ тэмдэглэгдэбэ. Патриотическа ба демократическа хүсэнүүдтэ эсэргүү ябуулгануудаа сайгон хархис засаг улам эдэбхижүүлхэ зууралаа, амгалан уласай зониие олоорнь концлагерьта тамална. Американ империалистнууд Хойто Вьетнамые бомбодоно, ДРВ-гэй портнуудта минэ табижа, уласхоорондын эгээлэй ёһо дүримүүдые бүдүүлигээр эбдэнэ. Гэхэ зуурань Вьетнамай асуудалаар Париждахи зүблөөнэй хүдэлмэриие Холбоото Штадууд буруу һураа гэжэ байнхай.

Американ империалистнуудай болон тэдэнэй дахуулнуудай харата ааша ябуулгануудые буруу һүргэхын, США-гай сэрэгүүдые Урда Вьетнамһаа бүрин гаргахын түлөө Урда Вьетнамай арад тэмсэлээ үргэлжэлүүлхые шиидэнхэй, бэеэ даанхай, демократическа, амгалан тайбан, һалбаран хүгжэһэн Урда Вьетнамые байгуулхын, ороноо нэгэдүүлхэ талаар үргэн зам нээхын тула хүсэл оролдолго гаргаха юм гэжэ Урда Вьетнамай Республикын Революционно саг зуурын правительство мэдүүлбэ.

Вьетнам арадай үнэн зүб тэмсэлтэй һаналаа нэгэдэжэ тэдээндэ эдэбхитэй туһаламжа үзүүлжэ байһанайнь түлөө ахадүү социалис оронуудай арадуудта, правительствануудта Урда Вьетнамай Революционно саг зуурын правительство халуун зэгы баяр байсхалан хүргэнэ.

ЖЕНЕВЭ

АЖАЛШАДАЙ АША ТУҺЫЕ ХАМГААЛАН

ТАСС

Научно-техническэ дэбжэлтын хурдан түргөөр хэгдэжэ байһан үедэ ажалшадай эрхэ сүлөөе, социальна эрхэнүүдые, экономическа ажана байдалые хамгаалга Ажалай уласхоорондын эмхиин (МОТ) Генеральна конференциин 57-дохи сессиин зүбшэлжэ байһан гол асуудалнуудай нэгэн болоно.

Бэеэ даанхай, амгалан тайбан байдал тээшэ олон зуугаад миллион хүнүүдэй эрмэлзэлгэдэ империализм дайгаар харюусажа, хүн зониие, тэдэнэй ажаһуужа байһан газар нютагуудые усадхан үгы хэлгэдэ эрдэм, техникын туйлалтануудые хэрэглэнэ гэжэ Профсоюзуудай бүхэдэлхэйн Федерациин Генеральна секретарь П. Жансус үгэ хэлэхэдээ тэмдэглээ. Азиин, Африкын, Латиин Америкын, Түрүү ба Дунда Зүүн зүгэй, тобшолон хэлэхэдэ, бүхы дэлхэйн арадуудай бэеэ дааһан байдалайнгаа түлөө, эб найрамдалай түлөө тэмсэлые дэмжэхэ байһан тухайгаа Ажалай уласхоорондын эмхи шууд сэхээр мэдүүлнэ.

Эрдэм, техникын хүгжэлтэ улад зоной ажаһуудалые һайжаруулдаг юм. Тиимэһээ социалис обществодо ажаһууһан бүхы хүнүүд энээнэй түлөө тэмсэнэ гэжэ совет ажалшадай түлөөлэгшэ, ВЦСПС-эй секретарь П. Т. Пименов үгэ хэлэхэдээ тэмдэглэбэ.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда. «Нооһо хайшалалгые жэшээтэ һайнаар үнгэргэе» — түрүү бэшэг. Буряадай АССР-эй Верховно Советэй гурбадахи сесси тухай информационно мэдээсэл. «Электромашина» заводһоо В. Николаевай репортаж. «Гэрһүүхэ — хэрэгтэй гэрмал» — Л. Шехинагай статья.

Хоёрдохи хуудаһанда. «Ноогоной гурил: тэрэниие бэлдэхэ, хадагалалга, хэрэглэлгэ тухай» — Ю. Покацкин статья. «Һониноо хубаалдахаа» ... наб» — суглуулбари. Редакцида ерэһэн бэшэгүүдһээ. Түрэл орондомнай. «Хүнэй ааша туһада» — АПН-эй статья.

Гурбадахи хуудаһанда. СССР-эй арадуудай хани барисаанда зорюулагдаһан хуудаһан.

Дүрбэдэхи хуудаһанда. Хилын саанаһаа ерэһэн һонин. «Хүрхала хаана ошохоб?» — суглуулбари.

ЭНХИР КРАН

18.00—«Горн» гэһэн пионернүүдтэ зорюулагдаһан программа. 18.40—«Санитарный пост в действии» гэһэн киноочерк. 18.50 — Телепанорама. 19.05 —«Им принадлежит будущее» гэһэн киноочерк. 19.25—«Здоровье» гэһэн тележурнал. 19.55 — «Баатаршалтын 26 жэл» гэһэн киноочерк. 20.05—«Үдэшын Улаан-Үдэ» гэһэн телевизионно газетэ. 20.45—Концерт. 21.05—«Туманность Андромеды» гэһэн уран һайханай фильм. 22.25 — «Думают ли животные» гэһэн фильм.

Редактор
Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ.

Заказ № 1286. Н-03595